

Alert

NEZAVISNI MAGAZIN ZA OKOLIŠ

Srpanj/Kolovoz 2010.

Godina 1. dvobroj 10/11

DESET DRŽAVA U SVIJETU: VODNO NAJRIZIČNIJA PODRUČJA

TURIZAM ILI MUČENJE ŽIVOTINJA ?

GDJE SMO S OTPADOM U HRVATSKOJ ?

Misija Alerta je informiranje o zaštiti okoliša, očuvanju prirodne i kulturne baštine kao društvenom i političkom pokretu.

KRAJ JEDNE RUŽNE PRIČE

Napisala : Ljiljanka Mitoš Svoboda

Dana 15.srpnja 2010.g. u ranim jutarnji satima završila je troipol-godišnja bitka između ekoloških i zelenih aktivista Zelene akcije i Prava na grad i korporacije HOTO. Ratovalo se oko Varšavske ulice u Zagrebu, očuvanja identiteta zagrebačkog centra, primjene zakonskih propisa i poštivanja volje građana. Zeleni su branili Varšavsku ulicu od građevinskog poduzetnika Horvatinčića, kojeg je do zadnjeg trenutka podržavalo gradsko poglavarstvo garad Zagreba na čelu sa gradonačelnikom Bandićem. Iako je očito da su srušene stare zgrade koje su dijelom vlasništvo pravoslavne crkve u Zagrebu, dijelom dio povijesne priče, nitko nije vjerovao da će projekt rušenja i kopanja Varšavske ulice za gradnju ulaza u podzemne garaže, završiti pobjedom mafijaša, korupcije, političke i na kraju grozne policijske sile.

Mnogo bezrazložno uhapšenih prosvjednika, stanara i stanarki, novinara i novinarki, te poznatih osoba kulturnog i javnog života Zagreba, ogromni troškovi izlaska interventne policije, koju svi mi plaćamo, te sramota za jedan grad kao što je Zagreb, i to u jeku turističke sezone, ostavit će loše sjećanje u glavama građana i građanki koji su se kao turisti zatekli u Zagrebu.

Koliko košta jedan sat rada interventnog odreda policije?

Nakon što je „policija istrenirala strogoću“ i to u službi trenutne i jednokratne politike, i to u vrijeme OPĆE ŠTEDNJE, kuknjave i recesije, ostaje da se saniraju rane. Izgubljeno je ionako već poljuljano povjerenje u policiju, jer hapsi nenaoružane i mirne civile umjesto razbojnika. Izgubljeno je povjer-

enje u funkcioniranje zakona i pravde, jer se na „funkcioniranju pravne države“ javno zahvalio hohštapler i negativac građevinski poduzetnik Horvatinčić. Izgubljeno je povjerenje u Zagreb, jer se nije uspio izboriti da svoje kriminalce potrpa u zatvore, nego ih drži kao vođe gradske vlasti. Kako li će onda provoditi zakone na području cijele Hrvatske kojom se vlada iz Zagreba?

kojeg opredjeljenja, desnog ili lijevog. Da je drugačije, ne bi policijsko-političke snage bile tako angažirane i predane poslu hapšenja civila, prolaznika i prolaznica u Varšavskoj ulici u Zagrebu.

Ovo bi mogao biti i kraj „zelenih“ kao pokreta u Hrvatskoj, jer, ovako ih poraziti na vlastitom terenu zaista je niski politički udarac. No, ako se uzme u obzir da gotovo nit jedna masovna kampanja iz bilo kojeg područja zaštite okoliša do sada u Hrvatskoj nije donijela rezultate u korist okoliša i prirode (DružbaAdria, zakon o golfu, zakon o GMO, energetska strategija, HE Dobra i druge) može se razmišljati da je ignoriranje, protivljenje i „bacanje na koljena“ zelenih boraca i borkinja u Hrvatskoj ustvari dobro osmišljena, koordinirana i plaćena politička akcija vlasti bilo

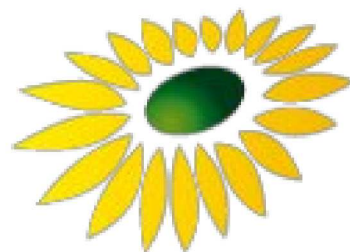

Alert
NEZAVISNI MAGAZIN ZA OKOLIŠ

Glavna urednica: *Ljiljanka Mitoš Svoboda*
Grafički urednik: *David Karakaš*
Izdavač: *Press centar za okoliš Hrvatske*
MB: *01885057*
OIB: *61613498234*
ŽR: *PBZ 2340009-1110335583*
Kontakt: *info@alertonline.org*

EUROPSKI ZELENİ OSUĐUJU HAPŠENJE VIŠE OD 150 ZELENIH AKTIVISTA, POLITIČARA I GRAĐANA U ZAGREBU

EUROPEANGREENS.EU
United green parties of Europe

Vlasta Toth, *supredsjednica Zelene liste u Hrvatskoj*, stranke u statusu promatrača pri Europskoj zelenoj stranci i **Josip Kregar**, potpredsjednik Gradske skupštine Zagreba, uhapšeni su i zadržani u pritvoru u četvrtak, 15. srpnja, zbog sudjelovanja u mirnom prosvjedu protiv vrlo kontroverznog građevinskog projekta u povijesnom središtu Zagreba.

Uhićeni su i ostali aktivisti, uključujući **Tomislava Tomaševića**, *lidera Zelene Akcije (Friends of the Earth International)* i **Vedrana Horvata**, *direktora zagrebačkog ureda Heinrich Boell fondacije*.

Uhićenja su izvršena po nalogu gradonačelnika Zagreba **Mlana Bandića** (*nedavno isključenog iz Socijaldemokratske stranke*) i *ministra unutrašnjih poslova*, **Tomislava Karamarka** (*člana vladajuće nacionalno-konzervativne stranke – HDZ*)

Nakon izlaska iz pritvora, u četvrtak navečer, **Vlasta Toth** je izrazila ogorčenje što joj je uskraćeno pravo slobodnog izražavanja prosvjeda.

"Mi prosvjedujuemo protiv nelegalnog početka gradnje u našem lijepom gradu. Uskraćivanje tih prava doživljujem kao vraćanje 20 godina u prošlost. Građani Zagreba su ogorčeni jer sve upućuje da zagrebačke vlasti pod upravom gradonačelnika Milana Bandića imaju odobrenje za nezakonito provođenje administrativnih postupaka. Cijela afera zahtijeva temeljitu i nezavisnu istragu kako bi se vidjelo tko je za što odgovoran, a potom sudionike moguće prijevare izvelo pred sud".

Vedran Horvat, *direktor zagrebačkog ureda Heinrich Boell fondacije* rekao je:

"Dio je mojeg posla promatrati najznačajnije događaje u Hrvatskoj. Zaista je neobično provesti određeno vrijeme u pritvoru, bez ikakvog stvarnog objašnjenja ili razumljivog razloga. Takav razvoj događaja zahtijeva hitnu pozornost hrvatskih i europskih institucija."

Josip Kregar, *potpredsjednik Gradske skupštine Zagreba* izjavio je: *"Ta je intervencija policijski puč protiv demokracije!"*

"Zadržati u pritvoru stope deset mirnih prosvjednika i sudionika mirnog prosvjeda zaista je neprimjereno za zemlju u procesu pridruživanja Europskoj Uniji", kaže **Philippe Lamberts**, *supredsjednik Europske zelene stranke (EGP)*. *"Prosvjednici su pušteni na slobodu uvjetovanu zabranom kretanja u području građevinskih radova tijekom osam dana. To nije dobar način postupanja prema mirnim prosvjednicima i daleko je ispod standarda kakvi se očekuju od države koja želi članstvo u EU."*

Europska zelena stranka naglašava potrebu za temeljitom istragom. **Philippe Lamberts** zaključuje: *"Kao Europski zeleni uvjereni smo da Hrvatska mora postati članicom Europske Unije. Zbog toga je i u našem interesu poštivanje građanskih prava, kako bi se moglo govoriti o dobrom upravljanju u kojemu se poštivanju pravne procedure pristupa s najvećom ozbiljnošću."*

Bruxelles, 16. srpnja 2010.

<http://europeangreens.eu/>

OGLASI

info@alertonline

TROJANSKI KONJ U LOVIŠTU TIKVEŠ

Autor: Darko Getz

U povijesti lovišta Belje, koje je se navodi u literaturi kao jedno od najstarijih i najnaprednijih lovišta ne samo u Hrvatskoj nego i u Europi, datira iz Austro-Ugarske, zabilježeni su i promotori nebuloznih ideja koji su snagom moći i vlasti pokušali te ideje nametnuti i ostvariti. Prisjećamo se introdukcije pravih američkih divljih purana, pa onda unošenje u vode Kopačkoga rita uzgojenih ribnjačarskih šarana, amura spominju se još i druge životinje od dabrova pa do muflona i jelena lopatara, taksodija itd. Hvala bogu priroda još ima moći da se opre tim ludim idejama i njihovim promotora, pa su tako purane polovile lisice i domaći ljudi, a šarana po svemu sudeći ovi naši divlji somovi, kormorani i štuke. Ništa bolje nisu prošli ni druge introducirane vrste životinja, od umjetnih dobanovačkih /talijanskih / divljih pataka pa do austrijskih divljih svinja ili umjetno uzgajanih divljih gusaka. U toj novoj Hrvatskoj očekivalo se da će biti više razuma po pitanjima zaštite prirode i uzgoja divljači nadasve u zaštiti lovišta, a posebno ovakvih kakovo je «Beljsko». No izgleda da neumjerenost zajedno sa sumnjivim radnjama koje mirišu na «štelu» od koje će imati koristi oni gore sve do nekih odjela u Europskoj uniji, nije zaobišla ni Baranju ni ovo glasovito Lovište.

Netko se dosjetio (tko?) da su površine današnjega Lovišta Tikveš u davnoj prošlosti, valjda u srednjem vijeku, u X.-tom ili XIII.-tom stoljeću možda nešto i kasnije bile pašnjaci i da je na njima blagovala rogata stoka, baš takovoga genotipa kao ova sada uvezena iz Holandije (dali baš ??? iz Holandije). Smislili projekt, zavirili u predpristupne europske fondove, skompali se sa Ministarstvom i evo ih sa mudrim projektom u Lovištu Tikveša. Dakako da se tim «pametnim» projektima koje promoviraju «eksperti» za Baranju i lovište nije mogla suprotstaviti ni Javna ustanova Parka prirode ni Hrvatske šume, konačno iza svega stoji moćna državna politika i vladajuća stranka, pa se osim polutih prigovora moglo osjetiti opće neodobravanje lovnih stručnjaka i šumara. Dakako nitko od njih ne želi se frontalno sukobiti sa promotorima takvoga i takovih projekata, jer bi lako mogao postati «zviždač» i ostati bez posla.

U jednom napisu časopisa Hrvatske šume oglosio se inženjer šumarstva i

voditelj lovstva pri Hrvatskim šumama u Podružnici «Osijek» Zlatan Mihaljević:

«Danas smo svjedoci prave poplave raznovrsnih programa i projekata, koji se financiraju iz isto tako raznoraznih fondova. U te problematične umotvorine koji ne donose ništa dobrog uvrstio bih projekt pod nazivom „Restauracija staništa i razvoj turizma u Kopačkom ritu“. Projekt pod spomenutim imenom uz financijsku podršku Ministarstva poljoprivrede Nizozemske, prijavili su Javna ustanova Park prirode Kopački rit i nizozemska nevladina organizacija ARK Nature. Ili jednostavnije, projekt ima za cilj uvođenje goveda i konja u Park prirode gdje se inače zadržava divljač. I ništa ne bi bilo sporno da se predložena lokacija ne nalazi u elitnom djelu Parka prirode (neposredna blizina dvorca) i u djelu lovišta Podunavlje- Podravlje koje je oduvijek bilo zimsko stanište «beljskoga «jelena, simbola baranjskih lovišta.

Za uzgoj spomenute stoke određen je šumski odjel 50., gospodarske jedinice „Dvorac-Siget“, površine 49,07 ha. Da stvar bude još žalosnija, Ministarstvo kulture-Uprava za zaštitu prirode, 25. veljače 2008. godine donosi Rješenje kojim se dopušta Javnoj ustanovi Park prirode «Kopački rit» postavljanje električnog «pastira» (zapravo strujnoga kabela pod naponom uz sjeverni i istočni rub odjela 50. spomenute gospodarske jedinice u predjelu zvanom Gabrijela.»

U daljnjem tekstu nalazimo da za postavljanje električne ograde nisu službeno prikupljeni relevantni dokumenti. Zabođeni su Zakon o zaštiti prirode, Zakon o lovu kao i Zakon o šumama ne zaboravljajući spomenuti osnovne gospodarenja gospodarskom

jedinicom u koju su ugrađeni posebni uvjeti zaštite prirode. Tako je čl. 37. Zakona o šumama propisana gradnja u šumi i na šumskom zemljištu. Kako postavljanje ograde ne predviđa spomenuti zakon, Javna ustanova bi izvođenjem radova prema izdanom Rješenju počinila prekršaj propisan i kažnjiv člankom 79. st. 1. toč. 7. istog Zakona.

Zatim dalje, člankom 114. i 115. Zakona o zaštiti prirode postoji obaveza provesti izvlaštenje i ograničenje vlasničkog prava. Navedena površina osim što je obuhvaćena osnovom gospodarjenja gospodarskom jedinicom, sastavni je dio lovišta Podunavlje-Podravlje za koje Hrvatske šume d.o.o. Zagreb plaćaju naknadu Ministarstvu regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva. Cijena je izražena po hektaru lovne površine. Ograđivanjem šumskog odjela smanjuje se površina lovišta za 49,07 ha, a samim tim otežava se gospodarenje lovištem. Upravo na ovom području je zimsko stanište jelena u kojem se uglavnom zadržavaju košute u vrijeme teljenja. Postavljanjem ograde i sličnim aktivnostima ugrozilo bi se prirodno stanište i poremetio prirodni ciklus spomenute divljači.

Prilikom donošenja Rješenja

zanemarene su i odredbe članka 36. Zakona o zaštiti prirode koji propisuje da se za planirani zahvat u prirodi koji nije obuhvaćen procjenom utjecaja na okoliš mora ocijeniti njegova prihvatljivost za prirodu. Ograđivanje površine od 49,07 ha unutar Parka prirode koji je ujedno i prirodno stanište autohtone divljači sigurno nesumnjivo narušava ekološku funkciju i estetiku prostora.

Iako se iz spornog Rješenja ne vidi svrha ograđivanja prostora, isto se odnosi na ograđivanje prostora u kojem se planira slobodno pašarenje (koje je zabranjeno Zakonom o šumama čl. 32. st.1. toč.4.). Ukoliko se planira ispaša stoke, potrebno je prethodno ishoditi suglasnost Trgovačkog društva Hrvatske šume d.o.o. Zagreb za ispašu sukladno članku 33. Zakona o šumama i to isključivo uz obvezno čuvanje stoke i samo na površinama degradiranih šuma i šikara, što ovdje nije slučaj.

Prema osnovi gospodarenja pašarenje nije dozvoljeno, izuzev na površinama odjela i odsjeka i smjerovima progona stoke, koje na prijedlog Šumarije određuje voditelj Podružnice. Kako se navedeni odjel nalazi u lovištu, a po pravilima struke uzgoja divljači uzgoj stoke u lovištu loše se odražava na uzgoj divljači. Stoga ako bi Javna ustanova pristupila uzgoju stoke bez izmjene osnove gospodarenja i suglasnosti počinila bi prekršaj kažnjiv po članku 85. Zakona o šumama.

Električna ograda ili ubojita hvataljka za divljač

Koliko smo mogli saznati ta ograda pod sumnjivim električnim naponom, zove se još i električni pastir napravljena je na neprimjeren način, stupovi umjesto od drveta ili nekog prikladnog materijala napravljeni od željezničkih šina ubetoniranih u poširoke temelje. Ograda, osim što odbija goveda izgleda da uspješno ubija jelensku divljač. Tako je prije par dana nađen na ogradi smotan u žice ograde i mrtav jelen u bastu procijenjen perspektivno zlatnim odličjem. Po lovnom cjeniku do punoga sazrijevanja vrijednost bi mu mogla doseći oko 20.000 eura. No preranim uginućem izgubljena je korisna linija nasljeđivanja pa je gubitak znatno veći. Lovci bi rekli neprocjenjiv. Da li će ova ograda ubuduće biti odbojnik divljači ili ubojita hvataljka pokazati će vrijeme.

Što se iza svega toga krije?

Kada malo bolje razmislimo i

udubimo se u smisao događanja u i oko Lovišta «Tikveš», o ogradi i introdukciji goveda, mogle bi se naslutiti dvije namjere koje moguće jedna sa drugom nemaju nikakve veze. Prva koja se nameće, da netko želi pošto poto otjerati šumare iz ovoga Lovišta i fizički ga dokinuti kao takvog. Sjetimo se samo podvale sa Nacionalnim parkom, zatim Dvorac Tikveš sa ostalim objektima nije dat na upravljanje Hrvatskim šumama što bi bilo logično nego netom osnovanoj Javnoj ustanovi Parka prirode. Umjesto da se dovede u funkciju još i danas stoji neiskorišten i čeka neka pametnija vremena. Druga mogućnost u toj igri protiv Lovišta :- reklo bi se da se netko uklopio u liniju «štele» kolanja eura od tamo gore u Europskoj uniji preko Ministarstava pa naniže. Danas su to goveda, u budućnosti će se netko sjetiti prahistorijskih medvjeda, nosoroga, leoparda, prastaroga konja *Equus caballus fossilis* i njegovih današnjih sljednika, koji su po nekim paleontološkim nalazima živjeli i u ovom kraju. U opciji su vjerujemo i ideje o naseljavanju orla kostoberine i suroga, dabra da ne govorimo o čapljama govedaricama iz Korodvarskoga rita koje su tu živjele početkom 18.-tog stoljeća. Postoji i ideja o upuštanju nabujaloga Dunava u Kopački rit koji bi u silini prodora preko Kopačkoga rita formirao nove bare i jezera, osvježio prostor novim rasporedom vegetacije i životinjskim vrstama. Vjerojatno ta ideja uključuje i uklanjanje postojećih nasipa? Uz sve to stalno se postavlja pitanje «0» stanja Kopačkoga rita. Koje je to stanje, ono iz ranoga diluvijuma, ili ono iz srednjega vijeka, možda dolaska Rimljana u podunavski limes? U svakom slučaju sve to može poslužiti za neki novi još nebulozniji projekt.

Dio toga Trojanskoga konja nesumnjivo je i Turistička agencija d.d.o. u vlasništvu nevladine udruge «Zeleni Osijek» koja nesumnjivo uspješno posluje /tri stalno zaposlena radnika/ sa donacijom od 110 tisuća eura godišnje i velikom podrškom lokalne politike, za pretpostaviti je i nekih inozemnih institucija u domeni «zelenih». Bavi se prioriteto razvojem turizma, razvojem bratstva i jedinstva (biciklistička staza Hrvatska – Srbija) tu su još Dani Zlatne Grede reminiscencija na ono vrijeme Juge kada je Zlatna Greda ugošćavala našeg nezaboravnoga vođu Jožu Broza i bila primjer kako mala pustara može biti uzor ostalima u Baranji i drugim korisnim inicijativama. Da sad ne ulazimo u povijest i pozadinu toga prioriteta u vrijeme LŠG «Jelen». Međutim, ono što smeta i zabrinjava da djelatnici te agencije nimalo ne respektiraju lovne aktivnosti i poslove lovno gospodarstva

Hrvatskih šuma, pa se događa da u vrijeme lovnih aktivnosti /škartiranje/ dovode turiste, voze se čamcima po lovištu ili slobodno pješače oko mjesta gdje revirnici ostavljaju hranu divljači, drugim riječima narušavaju mir u lovištu, plaše divljač uz sve to ugrožavaju i sami sebe i turiste koje vode. Uzastopne opomene revirnika nimalo ne zarezuju, pa bi neki promatrač sa strane mogao pomisliti da su oni gazde, a lovni gospodarstvenici njihova ispomoć.

Buduću da aktivnost ove Agencije, na sadašnjem prostoru, nije u suglasju sa lovnim gospodarstvom, da ju ometa, predlažemo da se ista teritorijalno premjesti na područje Sakadaša koje i tako turistički obilježeno i ima mnoge prednosti u odnosu na prostor Kormanja, Kazuka, Zlatne Grede. U opciji je i Regionalni park Mura – Drava – Dunav (Rezervat biosfere) koji prema odredbama Natura – 2000 ima sva obilježja turističkoga razvoja, gdje bi npr. ova Agencija, sa iskustvom u turizmu mogla znatno pomoći razvoju turizma u Županiji Osječko - Baranjskoj

U toj politički kaotičnoj situaciji u kojoj se našao ovaj dio Baranje i pritiscima onih iz Zagreba (Ministarstvo kulture i drugi) i ovih iz lokalne provenijencije, najteže je voditeljima firmi koje smo spomenuli. Nesumnjivo NE ODLUČNI da nešto energično presjeku /»perom«/, pa makar time ugrozili svoje mandate, vrte se u krug, u svakoj novo nastaloj neprilici koja izluđuje lovne stručnjake pokušavaju naći neka kompromisna rješenja koja ničemu ne vode nego još više kompliciraju stanje stvari.

Nesumnjivo da bi svemu tome trebalo stati na kraj. U zaštitu Lovišta «Belje» trebao bi se uključiti Lovački savez Hrvatske, Savez lovaca županije, zapravo svi lovci koji poznaju ovo Lovište, ne isključujući brojne strane lovce i državnike, zauzeti za njegovu daljnju opstojnost i prosperitet i zapriječiti nebulozne ideje i slične smicalice nalik na Trojanskog konja kojima se ono dovodi u pitanje. Dakako i Hrvatske šume trebale bi se postaviti energičnije, da ne ispada da i njima nije stalo do budućnosti ovoga lovišta.

Ulaskom Hrvatske u Europsku uniju možda će se neke stvari postaviti na svoja mjesta. Osim toga tko zna, kako smo skloni rasprodavati obiteljsko naslijeđe možda se u budućnosti pojavi neki Habsburg, Horten, bogati potomak Karadževića koji će kupiti Lovište zajedno sa Parkom prirode i sve dovesti u neki red?

TURIZAM ILI MUČENJE ŽIVOTINJA?

Dvije kobile uginule nakon poziranja turistima na +39

Autor: Kruno Kartus/Tportal

Na polju u blizini Županje održana je manifestacija Žetva i vršidba u prošlosti, no samo za goste i prodavače hrane i suvenira bili su postavljeni šatori, a životinje, prekrasni lipicanci, ostale su na ekstremnim temperaturama. Iako vlasnici tvrde da su o konjima brinuli na primjeren način, protiv njih su podnesene prijave. Kobila Karla Blumenšajna, člana konjogojske

viknuo da utjeraju konje u šljivik', priča Ljiljanka Mitoš-Svoboda, novinarka, ekološka aktivistica i članica Press centra za okoliš koja je podnijela prijavu. S konja je, kaže, curio znoj i pjena iz usta, a to se vidi i na fotografijama. Na fotografijama se vidi da ni hlad nije bio osobito blagotvoran za nesretne životinje budući da su vočke bile mlade i ne osobito razgranate.

Suprotno tome, Filipović poručuje da su konji doista bili na polju pola sata po najvećoj žegi, ali odmah zatim potjerani u hlad i napojeni. 'Izvezli smo ih na polje da prevezu snoplje za vršilice i da počne priredba, a nakon toga vratili u hlad. Kobile imaju po 16 i 12 godina, pa je to možda bio razlog uginuća. Možda su neotpornije na vrućinu, međutim točan uzrok znat ćemo nakon nalaza Veterinarskog instituta u Vinkovcima koji očekujemo', rekao nam je Filipović.

udruge Stari graničar iz Županje, uginula je istog dana na putu kući. Tri dana kasnije, nakon bezuspješnog liječenja lijekovima, izdahnula je i vranica Krabbe Vinka Filipovića, predsjednika te udruge. Smrt dviju kobila lipicanske pasmine veterinari su već pripisali sunčanici i velikom naporu, ali obdukcija će pokazati detalje

Dok Filipović tvrdi da su o konjima brinuli na primjeren način i da je smrt nastupila neočekivano, protiv vlasnika je podnesena prijava Ministarstvu poljoprivrede i Hrvatskom centru za konjogojstvo. 'U jednom trenutku zaprege s konjima su poslagane na otvorenom polju i izravnom suncu, bez hlada, na +39°C. Tek nakon dužeg vremena, oko pola sata, netko je iz voćnjaka, gdje su bili postavljeni šatori za goste i prodavače hrane i suvenira,

Alert

GDJE SMO S OTPADOM U HRVATSKOJ ?

Autorica: Marina Butorac

„Razlika između nas i zemalja trećeg svijeta, je da oni svoj otpad ne skrivaju – rekla je jedna od sudionica u raspravi tijekom okruglom stola. No, Jakuševačka brda, od kojih je jedno u procesu zazelenjavanja, dio su vizura zebračkih vidikovaca, a divljih odlagališta u prirodi po cijeloj Hrvatskoj je još uvijek puno. No, to je samo vrh – sante leda ili brda otpada u Hrvatskoj, te bi ovakva zbivanja trebala češće biti i vijesti, zašto ne - centralnog Dnevnika.

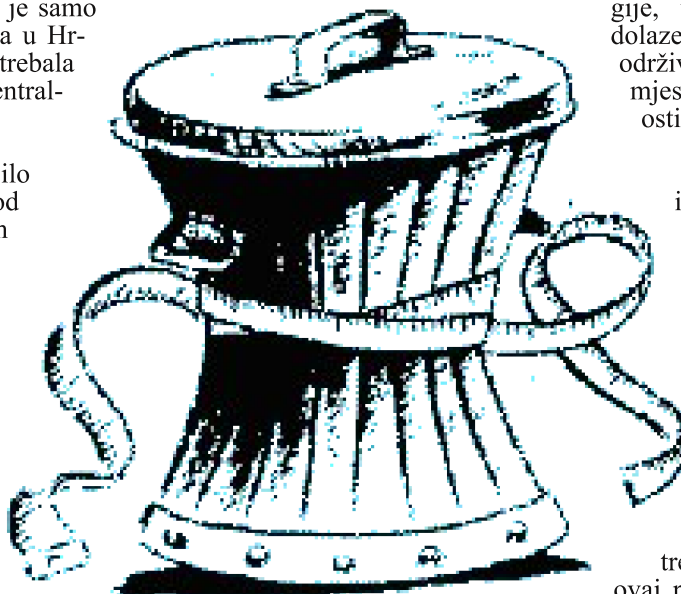
Upravo je o tome bilo riječi na okruglom stolu pod nazivom Gospodarenje otpadom u RH u svjetlu pridruživanja EU, održanog 1.srpnja u ove godine u prostorijama udruge Zelene akcije čime je nastavljen projekt pod nazivom "Što članstvo u EU znači za hrvatski okoliš?" koji financira Europska unija kroz program IPA INFO 2008.

Kako je navedeno u pozivu, smatra se kako nema jasnih informacija o procesu približavanja EU-a u području okoliša, te nema ni opće javne rasprave o tome kako će približavanje EU donijeti nove prilike i izazove koje će utjecati na druge sektore. Pritom, kao veliki problem, navodi se i praćenje svih novih okolišnih politika, zakona i propisa jer se vrlo često i brzo mijenjaju.

Što je važno znati, Hrvatska se 2005. godine kroz Strategiju gospodarenja otpadom, a kasnije i kroz Plan gospodarenja otpadom RH 2007 – 2015 opredijelila za koncept županijskih centara za gospodarenje otpadom za dostizanje ciljeva postavljenih od strane Europske direktive o odlagalištima otpada. Međutim, nakon što je Hrvatska usvojila te dokumente, EU donosi jedan od ključnih dokumenata koji će odrediti budućnost gospodarenja otpadom, a to je nova Okvirna direktiva o otpadu. Kako je navedeno u najavi cilj okruglog stola bio je doprinos donošenju zajedničkih rješenja u ispunjavanju zahtjeva tih dviju, iznimno bitnih europskih direktiva. Premda je prema broju prisutnih bilo vidljivo da interes za teme otpada u Hrvatskoj postoji, ova usitnu esecijalno i egzistencijalno važna tema možda zaslužuje kasniji, popodnevni termin, koji bi omogućio još većem broju ljudi, osobito onih ograničenih dnevnim

radnim vremenom, prisustvovati.

Zahvaljujući odazivu gostiju iz gotovo svih relevantnih sektora za pitanja gospodarenja otpadom: Davorina Percana iz Delegacije EU u RH, Željka Stoića iz MZOPUG-a koji se ponudio

z amijeniti i predstavnike Fonda za energetsku učinkovitost i okoliša koji se nisu odazvali na poziv, te Saše Avirovića iz ČAKOM-a, i Marijana Galovića iz ZA, moglo se saznati iz različitih aspekata trenutno stanje rješavanja pitanja otpada, uz dobre primjere, tčđ. i goruće probleme na tom području, probleme „na terenu“ u provođenju dosad postavljenih ciljeva, zakona i direktiva, kao i žarišta problema otpada.

Premda od pomisli na ove zadnje zaboli glava, prisjećajući se kako sam zajedno s grupom prijatelja/ica prije desetak godina u turističkom austrijskom selu morala razvrstavati friško popunjenu vrećicu cjelodneвно prikupljenog otpada s grimasom „fuj“ na licu, i sve posložiti u natkriveni objekt uz kuću s fascinantnih 5 kontejnera među kojima su, osim onih za papir i plastiku bili i oni za opuške i zasebno higijenski otpad, zanimalo me kuda smo u Hrvatskoj u tom pogledu, u ovih deset godina dospjeli i koliko smo poradili na vlastitoj higijeni, te može li se proći s manje glavobolje kroz procese promjene vezane uz gospodarenje otpadom.

Kako je okrugli stol pokazao,

scena iz sela pod austrijskim Alpama za Hrvatsku se još uvijek čini SF, no ne treba se obeshrabriti, osobito ako se u mjerama napretka gospodarenja otpadom, iznesenim u uvodnim izlaganjima kriju i mjere štednje proračuna, štednje prostora koji su trenutno okupirani odlagalištima, obnovljivi izvori energije, te čišći okoliš za generacije koje dolaze, kao i mogućnost za otvaranje održivih i opravdanih novih radnih mjesta, te rješenje pitanja nezaposlenosti.

Kako je rekao Davor Percan iz Delegacije EU u RH, najoptimističnije želje su do 2020. postići 50% otpada reciklirano u domaćinstvima. Pravila za sve zemlje EU je odgovornost za rješavanje onečišćenja. Pritom je jedno od važnijih pitanja za Hrvatsku preuzimanje odgovornosti, te donošenje rješenja za opasni, radioaktivni otpad, jer koristimo dio kapaciteta NE Krško s kojom bi u pogledu rješenja trebali ostvariti suradnju. Kako je ovaj problem prepoznat kao prioritet, okosnica je programa predloženih za korištenje EU fondova (IPA).

Od predstavnika MZOPUG-a, načelnika Sektora za otpad, Željka Stoića, moglo se čuti kako imamo sve više otpada, a nemamo kuda s njim. Također, moglo se saznati o kategorijama otpada za koje je nadležna država, odnosno ministarstvo, a to je opasni otpad (infektivni, elektronski otpad: televizori, kompjuteri, vozila), te spaljivanje, dok su lokalne zajednice odgovorne za zbrinjavanje komunalnog otpada.

Također se moglo saznati kako Hrvatska odlaže 90 % otpada na odlagalište, čemu je slična, primjerice Rumunjskoj i drugim tzv. tranzitnim članicama. Zemlje poput Austrije i Švedske su daleko ispred, te dio otpada spaljuju, dio koriste za dobivanje energije, a tek mali postotak odlazi na odlagalište.

RH je u pregovorima s EU, poglavlje 27. Pritom okvirna direktiva još nije prenesena jer je za pristup zbrinjavanja otpada svatko imao svoju viziju, što je bilo – uglavnom - na odlagalište. Prema riječima načelnika, najviše ima zelenog, šum-

skog otpada koji bi mogli postati gorivo. Pritom se javlja problematika CO₂, te trgovanja istim. Nove direktive predstavljaju smjernice prema kojima bi trebali ići, te nisu obvezujuće poput uredbi.

Važna je i definicija kada nešto zaista postaje otpad, a to je kada nema mogućnosti iz toga izvući ekonomsku korist, odnosno kada se može iskoristiti ponovno kao sirovina, onda nije otpad. Pitanja odlagališta, za čije je rješavanje RH tražila prelazno razdoblje pokrivena su smjericama direktive o odlagalištima. Plan je gradnja centara. Danas nema niti jedne spalionice, kao ni odlagališta za opasan otpad, već ga izvozimo na spaljivanje što je ujedno, kako je u izlaganju rečeno i najskuplje. Pritom je predstavljeno kao isplativo spalionica i mehaničko-biološka obrada. Na temu dokumenata o zbrinjavanju otpada doneseno je 18 pravilnika, 2 uredbi, te se može reći kako smo u teoretskom pogledu u potpunosti usklađeni s EU, osim dvije nove okvirne direktive. Nove direktive također obuhvaćaju rješavanje ulja, opasni otpad, recikliranje, gospodaranje otpadom.

Od važne statistike, treba znati kako je 80 % biootpada koji se smatra energentom. 25% je građevinskog otpada, te je u tijeku implementacija smjernica o tome, pri čemu se nailazi na problematiku provedbe. Kod nas je građevinski otpad uopće još ne reciklira, dok u Nizozemskoj čak 90%, što je izneseno kao dobar primjer. Tu je još pitanje rješavanja ambalaže, ambalažnog otpada, guma.

Specifičan problem je i već spomenuti infektivni otpad koji trenutno izvozimo na spaljivanje, ujedno i najskuplje rješenje. Trenutno imamo 299 odlagališta za koje pregovaramo s EU. Za okvirnu direktivu koja još nije prenesena se trebaju obaviti konzultacije, kako je zaključno rečeno u drugom izlaganju.

Kako doneseni zakoni, uredbi i zakoni o otpadu funkcioniraju na terenu moglo se čuti od predstavnika „Čakoma“, gradskog komunalnog poduzeća koje je ujedno stiglo daleko s provedbom novijih pristupa gospodarenja otpadom, te se smatra u tome vrlo uspješnim.

Jedan od osnovnih problema je u raskoraku Zakona i situacije u praksi, koji se uz vremensko ograničenje kao još jedan od otežavajućih faktora, donose bez prilagodbe ili usklađenosti s lokalnim problemima. Manjak ljudi koji se bave provedbom je slijedeći problem, točnije 1 komunalni redar s vrlo malim ovlastima, na 10 000 ljudi, te 1 inspektor zaštite okoliša na 60 000 ljudi i tvrtki.

U „Čakom-u“ su postavili sve kao u EU, prema zakonima, ali u praksi su djelovali i samoinicijativno, prema strateškom planu. Pritom su napustili obračun otpada po m², već su uveli obračun za komunalni otpad prema volumenu posude. Sektor politike je na njihov prijedlog odgovorio kako trebaju ljudima dati izbor, te da trebaju smisliti još jednu alternativu. Tako je nastao obračun po članu domaćinstva, te su danas oba prijedloga prihvaćena i provode se praktično. Izlagač Saša Avirović, također kao slijedeći problem s „terena“ navodi kako su lokalne samouprave preuzele preveliki broj ovlasti u odnosu na broj zaposlenih i trenutne kapacitete. Preveliki broj općina od kojih su neke premale za presložene procese gospodarenja otpadom, te imaju premali broj kućanstava za obradu otpada. Njegovo je mišljenje kako je dovoljno samo županije zadužiti za bavljenje otpadom. Trenutno, koncesionarske tvrtke često ne poštuju propisana pravila. Dolazi do disbalansa socijalne politike i ovlasti. Komunalna poduzeća imaju poteškoća s ispunjavanjem uvjeta za štednjom i ne podizanjem cijena na koje imaju utjecaj (ukoliko se provede smanjenje komunalnog doprinosa, komunalna naknada – to znači: nema košnje, rasvjeta, itd.) Izlagač se i kritički osvrnuo na trenutno zbrinjavanje elektroničkog otpada od koncesionara, što se opravdalo otvaranjem novih radnih mjesta. Smatra kako za to već postoji dovoljno kapaciteta i infrastrukture u komunalnim poduzećima. Sličan problem je i sa opasnim otpadom (motornim uljem, pesticidima itd.) koji nisu u nadležstvu ovih poduzeća, te ih ljudi još uvijek često sami bacaju u okoliš ne znajući kako bi ih zbrinuli (ili zbog komformizma).

S „terena“ također stižu kritike za od Fonda za energetske učinkovitost donešen Pravilnik o ambalaži, pri čemu je dio ambalaže obuhvaćen, a dio ne. Tako se postavilo pitanje zbog čega se boca vina može reciklirati uz povratnu naknadu, dok boca krastavaca ne.

Iznesene nelogičnosti, koje će primijetiti svjesan potrošač su i naknada za povratnu bocu mlijeka od 1.75 L, pri čemu se dobije naknada jednako kao i za bocu od litru mlijeka. Pritom ispada isplativije uzeti dvije boce mlijeka od 1 L, pri čemu ćemo više uštedjeti kupnjom i reciklažom. U raspravi je dobiven odgovor predstavnika MZOPUG da pri ovom problemu nedostatak instrumenta kontrole marže postavljene od trgovaca, Ministarstvo ju ne može kontrolirati.

Spomenuti su i mnogi koji danas preživljavaju upravo skupljanjem ovih ambalaža, kao da je upravo to socijalna politika na koju se najviše oslanjaju. Pritom, specifičan problem Međimurja predstavljaju trenutni učestali slučajevi ponajviše pojedinaca/ki Romske populacije u kojima prikupljanje ambalaže se pretvorilo u prevrtanje cijelih kontejnera što ostavlja za sobom nered, te je smanjilo broj zelenih otoka u ovoj regiji. Zasad se nije iznašlo još rješenje ovog problema jer na prijavu krađe „smeća“ čak niti policija ne reagira.

Dobro gospodarenje otpadom se pokazuje kroz postojeće rezultate zbrinjavanja „Čakoma“, pri čemu je dio vraćen u materijalnu uporabu i energetske uporabu (suradnja s cementarom). Pritom se spaljivanje otpada vrši kao trenutno jedan od načina očuvanja okoliša od zapsjedanja otpadom.

Tu je još mehaničko-biološka obrada, sortiranje, zbog čega je smetlište danas puno manje.

Pokrenuli su također prikupljanje građevinskog otpada, te je prikupljeno 6000 tona građevinskog otpada. „Čakom“ je također već 2004. pokrenuo administrativni proces koji prethodi uređenju lokacije za obradu otpada. Pritom su, kako je rečeno, otežavajući faktor bile i česte promjene zakona.

Društveni angažman kroz radionice u školama, suradnje s udrugama također doprinose sveukupnom napretku u gospodarenju otpadom ovog komunalnog poduzeća.

Jedna od gošći u publici bila je i suradnica pri projektu biopročišćavanja otpadnih voda na Jadranu iz „Hrvatskih voda“ što se pokazalo kao sretna okolnost jer se moglo saznati ponešto i o pitanju otpadnih voda. U RH se danas 45 % otpadnih voda odvodnjava, a tek mali postotak se pročišćava. Cilj je, kako se moglo saznati – 75% pročišćavanja otpadnih voda. Pritom je važno rješavanje problema zbrinjavanja krutog otpada nakon pročišćavanja. U vodo-pravnim dozvolama se otpadni mulj spominje kao dio koji se treba zbrinuti na komunalni deponij, a koji se pretvara u daljnji problem: tone otpada iz biopročišćavača. Manji projekt koji se bavi tom temom je i Studija o zbrinjavanju otpada – mulja pod MZOPUG.

Direktive o vodama tkđ. donose preporuke rješavanja problema mulja iz biopročišćavača. Složenost problema je u tome što, ukoliko uređaj obuhvati i ruralni i industrijski otpad tada nije pogodan za reciklažu kroz poljoprivredu zbog kemikalija i teških metala koji u njemu ostaju. Slijedeći problem vezan uz biopročišćavače su zastarjele studije okoliša, koje su rađene za projekte biopročišćavača, a koji su tek nakon 15 godina sada u realizaciji. One predviđaju odlaganje mulja na odlagalište, na koje danas, primjerice to više nije moguće.

Jedno od rješenja je obrada otpada, no tu postoji, akko je rečeno problem biološko-kemijske prirode, što ga ne čini u potpunosti dobrim. Voditelj programa otpada Zelene akcije Marijan Galović iznio je svježiji primjer rješavanja mulja za grad Bruxelles, te je dao preporuke da se prouči – rješavanje mulja korištenjem za građevinski materijal.

I kod otpadnih voda se javio problem manjka inspektora, te ne-

dostatka suradnje inspekcijske službe sa zaštitom prirode, premda je predstavnik Delegacije EU ustvrdio da koordinirane vodne inspekcije postoje, inspekcije zaštite prirode i zaštite na radu, no ipak nisu sveobuhvatne. Također, austrijska vlada s RH ima koordinaciju inspekcije.

Poboljšanje zbrinjavanja otpada se vidi u okrupnjavanju poduzeća u veće centre.

Posljednji izlagač, ujedno i voditelj programa otpada u Zelenoj akciji Marijan Galović iznio je dobar primjer još jednog grada koji je intenzivno krenuo u reciklažu, grada Labina. Iznijeti problemi pak, su sanacija odlagališta. Još podataka iz statistike o otpadu su kako 70% otpada u RH čini građevinski otpad. Članice EU po pitanju otpada moraju napraviti plan prevencije, te na tu temu nema konkretnih obaveza.

Pre-

venција je, kako se moglo saznati trenutno u RH na visokoj razini. Moglo se saznati kako bi EU već 2012. godine trebala stabilizirati svoje količine otpada što bi se moglo konkretnim mjerama poput zabrane besplatnih reklamnih materijala Zakonom o otpadu. Zelena akcija je, kako je rečeno, već dvaput upozoravala Sabor da prenaplo ulazi u Zakon o otpadu, jer će se mijenjati na razini EU. U novom Zakonu također su napravljene promjene, no nije sve urešeno. Zanimljivi su i podaci kako Austrija, Belgija, Nizozemska preko 60% svojeg otpada već recikliraju. Za EU je trenutno upravo ta brojka procijenjena kao realan cilj do 2020. godine. Hrvatska po pitanju reciklaže ovdje prednjači pred zemljama koje već jesu u EU, popt Bugarske i Rumunjske čija je statistika 0% reciklaže.

Voditelj programa otpada ZA nije bio pretjerano optimističan po pitanju edukacije, koju ZA provodi, osobito mladima, i to u Zagrebu, jer svoje znanje nemaju gdje praktično provoditi. Ključ rješenja se tijekom rasprave pronašao u

edukaciji onih koji provode odluke, upravljačkih struktura, te koji omogućuju sustav u kojemu je edukacija učinkovita praktično. Ipak, zaključno se edukacija ispostavilo jako važnom, čak i ako se još ne može sve naučeno prakticirati, zbog sveopćeg podizanja svijesti, ali i učenja odraslih od njihove djece koja često lakše prihvaćaju i razumiju nova znanja.

I opet se grad Zagreb pokazao kao jedan od zaostalijih gradova po pitanju ekologije, u planu gospodarenja otpadom, jer umjesto plana selektiranja otpada i reciklaže kao glavno rješenje otpada se ispostavljala spalionica, te spaljivanje, za koju je čak napravljena i slikovnica, a koja bi trebalo biti samo dio rješenja.

Udruga „Sunce“ iznijela je i probleme grada Splita, s jednim postojećim reciklažnim dvorištem, koji su praćenjem provedbe plana gospodarenja otpada zamijetili kako se doneseni plan ne provodi, pa čak i bojkotira. Koristan savjet svima koji će naići na ovakav problem stigao s okruglog stola je kako, ukoliko se ne zna točno odgovornost onog za problem ne provođenja plana za otpad, upit se šalje na Ministarstvo uprave koje će ispitati odgovornost. Županijski plan gospodarenja otpadom, mora biti usklađen s programom RH. Prijedlog udruge „Sunce“ je da se manje općine udruže i donesu zajednički plan gospodarenja otpadom. Problemi iz svakodnevice splitskih domaćinstava su i poskupljenje vode, nakon što su usmjereni na štednju vode, uz obrazloženje uređenja sustava za otpadne vode.

Kako se planovi gospodarenja otpadom lokalnih samouprava provode se može vidjeti na web-u Agencije za zaštitu okoliša, na kojem su za vrijeme okruglog stola, a dan poslije isteka roka, kako je rečeno u raspravi, bila objavljena tek dva izvješća.

Premda vrlo ozbiljan problem otpada, ne pretjerano bajna situacija na terenu i ogroman posao po pitanju provedbe i izrade planova gospodarenja otpadom je pred nama, ako se tom zadatku prilazi uz dozu zabave ili ga se učini zabavnim tada će on biti lakši, prenio nam je zaključno savjet posljednji izlagač Marijan Galović. Da je to i više nego istina pokazuju i nedavne revije recikliranog dizajna u Hrvatskoj, te jedno od najfascinantijskih odlagališta urbanog i industrijskog otpada iz 1950-ih u obliku danas jednog od najposjećenijih parkova Indije u gradu Chandigaru-tzv. „Vrt stijenja“ („Rock garden“, a: Nek Chand).

MOŽEMO PROIZVESTI MILIJUN TONA BIOGORIVA GODIŠNJE

Autor: *Kruno Kartus /izv.obj. Tportal*

Unatoč smanjenju poljoprivredne proizvodnje u Hrvatskoj zadnja dva desetljeća biomasa i dalje predstavlja energetski potencijal koji nedovoljno iskoristavamo. Sredinom 60-ih godina biomasom se zadovoljavala četvrtina energetske potrebe Hrvatske, a danas je taj postotak pao na svega 4,3 posto, podaci su koje godinama ističe Hrvatsko šumarsko društvo.

Pored poznatije šumske, poljoprivredna biomasa još je zanemarena. Na hrvatskim poljima i farmama godišnje se proizvede preko 1,6 milijuna tona biomase prikladne za proizvodnju biogoriva.

Profesorica Agronomskog fakulteta u Zagrebu Tajana Krička na sjednici Vladinog Savjeta za održivi razvoj i zaštitu okoliša (SORZO), održanoj 1. i 2. srpnja u Osijeku, istakla je da od te količine Hrvatska godišnje može dobiti gotovo milijun tona biogoriva. Najznačajnije izvore biomase predstavljaju vodeće ratarske kulture poput pšenice, kukuruza i ječma te voćarstvo koje godišnje proizvedu 1,2 milijuna tona, a u stočarstvu ponajprije uzgoj goveda i svinja s gotovo 400 tisuća tona biomase.

Krička ističe da tehnologija proizvodnje biogoriva neprestano napreduje - u Europi su razvijeni postupci i oprema za biogoriva druge generacije, a sadašnja istraživanja omogućit će gradnju biorafinerija velikih kapaciteta. Nažalost, po tom pitanju Hrvatska je na razini Europe 90-ih god-

ina', naglasila je.

Sjednici SORZO prisustvovala je i osječko-baranjski župan Vladimir Šišljagić rekavši da županija traži konačan odgovor Vlade o budućnosti projekta Višenamjenskog hidrotehničkog sustava Drava (VHS), odnosno vodne stepenice. Šišljagić tvrdi da će uvrštavanje područja rijeke Drave u Nacionalnu ekološku mrežu i budući Regionalni park Mura-Drava onemogućiti gradnju vodne stepenice kod Valpova, što županijski čelnici smatraju infrastrukturnim prioritetom. 'U izradu dokumentacije do sada je utrošeno oko pet milijuna kuna, pa tražimo od Vlade odgovor da li da dalje ulažemo u taj projekt ili ne', rekao je Šišljagić.

Time se nastavlja javno prepucavanje s Upravom za zaštitu prirode Ministarstva kulture iz koja je već nekoliko puta putem medija i službeno poručeno da dokumentacija vodne

stepenice mora proći proceduru procjene utjecaja na prirodu. Sporni projekt VHS predviđa gradnju hidrocentrale i akumulacije za navodnjavanje nizvodno od Valpova kojima bi se potopili brojni meandri Drave te oko 3,5 tisuće hektara poljoprivrednih površina i šuma, a gradnja bi državu stajala 2,6 milijardi kuna.

U predavanju o prirodnim vrijednostima županije stručna voditeljica županijske Javne ustanove za upravljanje zaštićenim prirodnim vrijednostima Ivana Buzuk rekla je da će nakon proglašenja Regionalnog parka Mura-Drava, koje se očekuje početkom slijedeće godine, biti potrebno osigurati sredstva za zapošljavanje dva nadzornika, povećane terenske troškove i vozila, izradu obavijesnih tabli, brošura, monitoring biološke raznolikosti i edukacija javnosti, što će ukupno iznositi oko 800 tisuća kuna godišnje.

Predsjednica SORZO Natalija Koprivanac istakla je da je ovo prva sjednica izvan Zagreba, ali da će slični sastanci održati i u drugim gradovima. Kao Vladino savjetodavno tijelo SORZO je član Europske mreže savjeta za održivi razvoj i zaštitu okoliša koja je lani održala godišnju konferenciju u Dubrovniku s temom održive europske infrastrukture. Predstavnici SORZO, najavila je Koprivanac, sudjelovat će i na ovogodišnjoj europskoj konferenciji posvećenoj održivom korištenju tla.

ZBOG SUŠA OSTAJEMO BEZ PARMEZANA?

Autor: *Kruno Kartus/izv.obj. Tportal*

Talijanska znanstvenica Paola Battilani s Poljoprivrednog instituta u Piacenzi diplomirala je 1983. na tematici uzgoja luka, ali sada je posebno zanima utjecaj klimatskih promjena na poljoprivredne usjeve. Zabrinutost u Italiji, kaže, naglo je porasla nakon sušne 2003. koju su obilježili tjedni bez kiše i ekstremni toplotni udari. Osim što je to katastrofalno ljeto u južnoj i zapadnoj Europi odnijelo preko 20 tisuća života starijih ljudi i manje otpornih na ekstremne temperature, vidljivije su postale i posljedice stresa kod biljaka.

Battilani naglašava da će u odnosu klimatskih promjena osobito doći do izražaja četiri problema – promjene na europskoj biogeografskoj karti uzgoja usjeva, promjene u prostornom širenju gljivičnih vrsta, povećanje stresa kod biljaka i gljivica i porast zagađenja usjeva prije žetve. 'Već znamo da toplotni ekstremi imaju izravan utjecaj na povećano izlučivanje mikotoksina, koji su jedan od najvažnijih problema sigurnosti hrane, jer se javljaju i u najraširenijim kulturama poput kukuruza, pšenice i riže', upozorava Battilani.

Europska komisija prije tri godine već je znanstvenom studijom dokazala da će klimatske promjene na poljoprivredu djelovati na dva glavna načina. Smanjenje godišnjih i sezonskih količina padalina, i drugo, sve češće pojave iznenadnih toplotnih valova, suša, oluja i poplava.

U studiji koju je izradio Politehnički fakultet u Madridu piše da će najviše takvih negativnih pojava nastupiti na području južne i jugoistočne Europe, po čemu su Hrvatska i Italija u istom pojasu. EU je zato poljoprivrednicima dala četiri glavne smjernice za prilagodbu – promjene u vremenu sjetve usjeva radi učinkovitijeg iskorištavanja vode, odabirati usjeve u skladu s novim količinama padalina, odabirati usjeve bolje prilagođene primjerice većim vrućinama i suši, i sadnja vegetacijskih barijera za smanjenje gubitka vode i utjecaja vjetrova, poput zelenih pojaseva uz polja.

U regiji Emilia-Romagna, gdje Battilani živi, ovakve teme su broj jedan među poljoprivrednicima, gospodarstvenicima, političarima, u medijima, a to nije ni čudno, jer je to sjeverno područje u svijetu slavno po tradicionalnoj prehrambenoj industriji od čijeg prihoda živi većina stanov-

ništva. Međutim, klimatske promjene mogle bi unijeti promjene u proizvodnji nadaleko poznatog sira iz Parme, parmezana i parmske šunke. 'Morat ćemo pronaći zamjenske kulture za one usjeve koji postaju preskupi ili nepovoljni za uzgoj zbog promjena klime', tumači Battilani.

U Slavoniji nezamislivo navodnjavanje kukuruza u Italiji je godinama uobičajeno, ali zbog smanjenja padalina postat će prošlost. 'Proizvodnju kukuruza za stočnu hranu najvjerojatnije ćemo zamijeniti drugim kulturama jednake hranjive vrijednosti, ali manjih zahtjeva za vodu. U igri su grahorice kao soja i grašak.'

Međutim, proizvođači parmezana i parmske šunke moraju slijediti pravila cehovskih konzorcija, koji uvjetuju stroga pravila pa bi promjena prehrane stoke mogla izravno utjecati na kvalitetu i proizvodnju tih najvažnijih lokalnih proizvoda u regiji Parme.

Tijekom sudjelovanja na konferenciji o analizi rizika hrane Hrvatske agencija za hranu nedavno održanoj u Osijeku Battilani se prilično začudila nad podatkom da Hrvatska navodnjava niti jedan posto poljoprivrednih površina. 'Navodnjavanje je presudno za prilagodbu klimatskim promjenama', rekla je gledajući kako je visoka Drava zbog rekordno visokog Dunava poplavila lijevu obalu sve do nasipa.

IPA PROJEKT U KNINU VRIJEDAN 15,67 MILIJUNA EURA

Pripremila : *Lj.M.S.*

Predstavnici Hrvatskih voda početkom srpnja bili su u Kninu, te zajedno s potencijalnim ponuditeljima obišli lokacije vezane uz radove dogradnje i rekonstrukcije vodoopskrbne i kanalizacijske mreže grada Knina. Ovi radovi sastavni su dio projekta "Unaprjeđenje vodoopskrbnog i kanalizacijskog sustava sa uređajem za pročišćavanje otpadnih voda za grad Knin". Navedenim projektom predviđena je sanacija cjelokupne vodovodne mreže na području grada, rekonstrukcija većeg dijela kanalizacijskog sustava (manji dio predviđen je za sanaciju) te izgradnja uređaja za pročišćavanje otpadnih voda kapaciteta 20 tisuća stanovnika. Ukupna vrijednost projekta iznosi 15,67 milijuna eura, od čega se kroz IPA fond financira 8,78 milijuna eura, dok ostatak pokrivaju

nacionalna sredstva. Po obilasku lokacija sudionike je primila i gradonačelnica Knina, Josipa Rimac koja je istaknula: «Kanalizacijska i vodovodna mreža na području grada Knina u ovom su trenutku jedan od najvećih problema za grad jer su zbog starosti i dotrajalosti u vrlo lošem stanju. Vjerujem kako će realizacija cjelokupnog projekta znatno poboljšati kvalitetu života svih stanovnika grada, te će pozitivno utjecati na razvoj gospodarstva i turizma s obzirom da ćemo kroz ovo ulaganje očuvati i okoliš, pogotovo rijeku Krku.» Zainteresirani izvođači radova svoje ponude mogu poslati do sredine rujna a početak radova predviđa se za početak sljedeće godine. Očekivano trajanje radova na dogradnji i rekonstrukciji vodoopskrbne i kanalizacijske mreže je 17 mjeseci.

SABORSKI ODBOR ZA ZAŠTITU OKOLIŠA RH I SAVJET ZA ODRŽIVI RAZVOJ ZAJEDNIČKI O BIOMASI I BIOPLINU

Pripremila: Marijana Petir

Početak lipnja 2010. godine, povodom Dana zaštite okoliša, održana je zajednička sjednica Odbora za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora i Savjeta za održivi razvoj i zaštitu okoliša RH na temu Potencijali biomase i bioplina za proizvodnju energije u RH a povodom Dana zaštite okoliša koji je obilježen 5. lipnja.

Nakon rasprave usvojeni su sljedeći zaključci:

1.U ostvarivanju što većeg iskorištavanja potencijala biomase i bioplina u proizvodnji energije u skladu sa Strategijom energetske razvitka RH Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora predlaže Vladi RH donošenje

odgovarajućih mjera, te izmjena regulative s ciljem smanjenja broja i pojednostavljenja procedura ishođenja dozvola potrebnih za izgradnju, puštanje u rad energetske objekata na biomasu i bioplin te stavljanje na tržište proizvedene energije iz tih postrojenja.

2.Odbor podržava svaki oblik poticanja i uvođenja financijskih potpora investicijama baziranim na domaćoj komponenti za gradnju energana na biomasu i bioplin te proizvodnju energije iz tih postrojenja.

3.Odbor predlaže osmišljavanje i uspostavu modela poticanja udruživanja poljoprivrednih i šumarskih proizvođača s ciljem prikupljanja i iskorištavanja

ukupnih potencijala biomase i bioplina koji nastaju njihovom osnovnom djelatnošću na lokalnoj razini s ciljem iskorištavanja toga potencijala u proizvodnji toplinske i električne energije gradnjom malih tipskih elektrana na biomasu i bioplin te odgovarajućih lokalnih toplinskih mreža.

4.Odbor za zaštitu okoliša Hrvatskoga sabora i Savjet za održivi razvoj i zaštitu okoliša države smatraju korisnim razmjenu međusobnih mišljenja, iskustava i usuglašavanja stavova te su suglasni da se, ovisno o potrebi povremeno organiziraju zajedničke sjednice o temama važnim za promicanje zaštite okoliša u RH.

ODOBREN GOLF KOJI UNIŠTAVA VRANSKO JEZERO!

Autor: Nikola Bajto /izv.obj. Tporta

Ministarstvo prostornog uređenja ministrice Marine Matulović-Dropulić dalo je zeleno svjetlo 80 milijuna eura vrijednom projektu golemog golf igrališta s luksuznim vilama i hotelom na lokaciji Baštijunski brig kraj Biograda na Moru, čiji je investitor tvrtka Golf centar Biograd poduzetnika Antuna Mikeca, inače vlasnika poznate zagrebačke građevinske tvrtke VMD Promet.

U Rješenju, koje potpisuje državni tajnik za okoliš Nikola Ružinski, navodi se da je Ministarstvo odbilo primjedbe javnosti koje su se odnosile na orinofaunu, onečišćenje podzemnih voda i Vranskog jezera te potencijalnog smanjenja dotoka vode u Vransko jezero.

Od ukupno čak 140 hektara ili 1,4 milijuna četvornih metara površine zahvata, 90 posto predviđeno je za uređenje golf terena, dok će se na 10 posto ili 140.000 četvornih metara smjestiti 700 kreveta u hotelu s četiri zvjezdice, vilama kategorije pet zvjezdica i apartmanima minimalne kategorije tri zvjezdice. Kako je vidljivo iz priložene studije utjecaja na okoliš, Mikecov projekt predviđa dvokatni hotel s potkrovljem površine 5.000 čet-

vornih metara, sa 175 kreveta, 114 vila s ukupno 420 kreveta i deset apartmanskih zgrada s ukupno 105 kreveta. Golf tereni gradili bi se u dvije faze, od čega u prvoj dva terena s po devet rupa i golf vježbalište, a u drugoj još jedan teren s devet rupa. Uz igralište će biti smještena klupska kuća, servisne zgrade i drugi prateći sadržaji, dok će pejzažno zelenilo zauzimati 6,9 hektara. Na području projekta trenutačno se nalazi odlagalište otpada Baštijunski brig koje bi se saniralo paralelno s gradnjom igrališta te više zaštićenih arheoloških lokaliteta oko kojih bi se oblikovao arheološki park. Osim ekoloških udruga i Parka prirode Vransko jezero, primjedbe na projekt Ministarstvu je uputilo i Hrvatsko društvo za zaštitu ptica i prirode, između ostalog navodeći da prilikom izrade studije utjecaja na okoliš, iako je riječ o međunarodno važnom području za ptice, nije bio angažiran - ni jedan ornitolog. No Ministarstvo je potom angažiralo ornitologa koji je utvrdio da štetnog utjecaja na ptice nema i

odobrio projekt. Prema ranijem pisanju Slobodne Dalmacije, Antun Mikec u svojem vlasništvu ima oko 25 hektara planirane površine, za 80 hektara čeka izvlaštenje Hrvatskih šuma, a na još 15 državnih hektara plaćat će koncesiju.

Mikecov projekt privukao je pažnju javnosti kada je 2008. godine ustanovljeno da tvrtku koja ga treba realizirati vodi njegov sin Neven Mikec, tadašnji tajnik kabineta ministra vanjskih poslova Gordana Jandrokovića, a sadašnji zamjenik šefa hrvatske misije pri UN-u. Mlađeg Mikeca u međuvremenu je na čelu tvrtke zamijenio otac.

INA I CEMEX NA UDARU INSPEKCIJE

Autor: *Kruno Kartus/Tportal*

Trećina prekršajnih postupaka protiv prekršitelja zakona iz područja okoliša lani je završila obustavom postupka. Inspekcija zaštite okoliša prošle je godine prekršajnim sudovima podnijela 419 optužnih prijedloga, koji su rezultirali sa 412 sudskih rješenja. Međutim, više od trećine, njih 160, bile su obustave postupka, najvećim dijelom zbog zastare

Sudovi su zagađivačima koji su prekršili zakon 2009. godine izrekli 225 novčanih kazni u iznosu od 8,7 milijuna kuna. Izvještaj inspekcije zaštite okoliša Ministarstva zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva objavljen prošli tjedan pokazuje da su inspektori lani donijeli ukupno preko dvije tisuće rješenja. Najviše je bilo kršenja Zakona o otpadu, na što se odnosi preko 70 posto svih rješenja. Nadalje, kršili su se zakoni o zaštiti okoliša i zaštiti zraka.

Kaznena prijava protiv Cemexa čeka dvije godine

Od velikih industrijskih zagađivača za nadzor lani je odabrano 25 pogona, što je za desetak više nego prethodne godine. Radi se o pogonima iz područja energetike, prerade metala, prehrambene industrije, gospodarenja otpadom i prerade minerala.

Kršenje zakona utvrđeno je kod svih osim u tvrtki Vetropack straža iz Huma na Sutli. Državno odvjetništvo još se uvijek nije očitovalo o kaznenoj prijavi rudarske inspekcije Državnog in-

spektorata iz 2008. godine protiv CEMEX Dalmacijacementa, kao ni na zahtjev za pokretanje postupka radi naknade štete državi. Inspekcija je lani podnijela kaznenu prijavu i protiv tvrtke Lipik Glas d.o.o. radi pokretanja postupka naknade štete državi.

Inspekcija je radila i u Sisku. Podnesene su prijave protiv tvrtke Ina RN Sisak i odgovorne osobe zbog ispuštanja prekomjernih količina otpadnih plinova, ugljičnog monoksida iz procesne peći. Prekršajni sud proglasio ih je krivima i izrekao novčane kazne od 150 tisuća kuna za tvrtku i 20 tisuća za odgovornu osobu. U Ina RN Sisak lani se prerađivala nafta s prosječnim sadržajem sumpora od 0,85 posto. Tijekom godine prerađeno je 1,7 milijuna tona sirove nafte, od čega 59,33 posto uvozne i 40,67 posto domaće nafte.

U Rockwoolu su izdana dva rješenja. U rujnu je zabranjeno korištenje austrijskog kamena kao sirovine zbog stvaranja prekomjernih količina sumpornog dioksida na ispustu iz kupolne peći. U listopadu je naređeno osigurati mehanizaciju za potrebe unutarnjeg transporta otpadne kamene vune opremljene tako da spriječi rasipanje otpada po tlu i raznošenje otpadne vune i prašine u zrak. Osim toga, izdana je i zabrana skladištenja granulirane otpadne vune i otpada iz vrećastog filtera na otvorenom prostoru. Rockwool je to ispoštovao, ali nije nabavio propisni utovarivač i zato je određena kazna od 30 tisuća kuna.

Pokušao uvesti otpadni PET

Što se tiče prekograničnog prometa otpadom, Hrvatska je najčešće zemlja provoza otpada s Balkana u Europsku uniju. Otpad se najčešće prevozi iz Makedonije i Srbije u Njemačku i Austriju. Najviše uvoza, izvoza i provoza događa se na graničnim prijelazima Bregana, Macelj, prema Sloveniji, i Bajakovo, prema Srbiji. Na graničnom prijelazu u Klanjcu u Zagorju lani je uhvaćen i švercer koji je pokušao u Hrvatsku ilegalno uvesti ambalažni PET otpad.

Neodgovorni trgovci automobilima

Svojeoglavi su i uvoznici vozila. S njima država muku muči oko dostave podataka i neplaćanja naknade za gospodarenje otpadnim vozilima Fondu za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost. Osim toga, automobilski uvoznici ne vode pravilan očevidnik otpada, ne izrađuju plan gospodarenja otpadom i ne skladište ga propisno.

U Hrvatskoj je evidentirano 345 tvrtki uvoznika vozila, a aktivno ih je 140. Inspekcija je utvrdila da ove tvrtke ne mjere emisije onečišćujućih tvari u zrak, ne vode dokumentaciju o potrošnji hlapivih organskih spojeva i ne dostavljaju podatke o potrošnji i emisijama HOS-a ministarstvu i Agenciji za zaštitu okoliša. Ne dostavljaju ni doku-

info@alertonline.org

EU ZABRANJUJE ILEGALNU TRGOVINU DRVOM

Napisala: Ljiljanka Mitoš Svoboda

Europa je poduzela prve korake u pokušaju da zaustavi ilegalnu trgovinu drvetom i drvnim prerađevinama, uglavnom neobrađenom drvnim građom vrijednom otprilike milijardu funta godišnje. Preko zastupnika u parlamentu traži uvođenje novih propisa, koji će se primjenjivati prema vlasnicima šuma i tvrtkama koje uvoze drvo, ali ne i na ostatak lanca ilegalne trgovine. Taj dio prepušten je na sankcioniranje pojedinim zemljama.

Iako EU protiv ilegalne sječe šuma, kao glavnog pokretača i uzročnika deforestacije u svijetu, ipak je to do sada ostalo jedino netaknuto najveće ilegalno tržište. Europa trenutačno troši oko 12 % svjetske količine ilegalno posječenog drveta, a Velika Britanija od toga drveta potroši u vrijednosti od 700 milijuna funti godišnje, kako procjenjuje WWF.

Prema novim propisima dogovorenim od strane europskih zas-

tupnika, tvrtke koje uvoze drvo, drvenu građu i drvene prerađevine u EU, morati će dokumentacijom dokazivati porijeklo drveta i njegovu legalnu sječnu na poznatoj lokaciji. U protivnom, bit će im zabranjena trgovina, uz primjerene sankcije.

Krčenje šuma

Nevladine udruge, poput Greenpeace, koji su kampanju protiv ilegalne sječe drveta vode već za više od jednog

desetljeća uvjereni su da će ovi novi propisi znatno utjecati na smanjenje deforestacije. Međutim, Environmental Investigation Agency (EIA- Okolišna istraživačka agencija) upozorila je da uspjeh novih propisa bi ovisi o djelovanju pojedinih država članica, koji će u konačnici biti odgovorni za kažnjavanje onih koji krše pravila. Za primjer navodi Italiju, čiji proizvodnja namještaja uvelike počiva na ilegalno uvozenom tropskom drvetu.

„Ono što nam je potrebno je usredotočiti se na pitanja kao što su kazne, koje su u nadležnosti država članica. Napokon imamo nešto što možemo koristiti kad doznamo da je došlo do nezakonitih radnji,“ rekao je Faith Doherty, službenik EIA. Ali, ta pravila, koja vjerojatno neće stupiti na snagu do 2012, primjenjivati će se na trgovce europskom tržištu. Ostaje briga kako ilegalnu sječnu rješavati globalno na cijelom planetu. drvo.

KONCERNE I DALJE NIJE BRIGA ZA PRIRODU

Autor: A. Šubić/DW

Milijuni tona nafte koje istječu iz oštećene naftne platforme kojom je upravljao koncern BP su tek kapljica u moru zagađivanja okoliša i sustavne i beskrupulozne eksploatacije prirodnih dobara koju provode najveći svjetski koncerni. U najnovijoj studiji ureda Ujedinjenih naroda za okoliš UNEP mora se konstatirati kako se prirodni kapital još uvijek "uništava u velikom stilu" i kako nema baš nikakve promjene u poslovnoj politici svjetskih koncerna.

Achim Steiner, predsjednik ureda Svjetske organizacije za okoliš, ukazuje

kako tek svaki četvrti od 1100 managera koji upravljaju svjetskim koncernima, uopće razmišlja o tome kako bi izumiranje neke životne vrste ili nestanak neke ekološke cjeline, moglo utjecati na poslovanje tvrtke za koju radi. Samo dva od 100 najvećih koncerna je u svoj program uvrstilo i skrb za okoliš i održavanje ekoloških sustava. "U mnogim koncernima još uvijek vrijedi mišljenje kako su prirodna bogatstva beskonačna! Pri tome svi mi moramo na žalost utvrditi kako to nipošto nije točno", ukazuje Steiner.

Život izumire 100 puta brže od "normalnog"

"Stanje je loše - i sve gore!" Zagađivanje zemlje, vode i zraka je samo jedan od čitavog niza problema. Već i monokulturne nasade takozvanih "korisnih" biljaka čine nesagledivu štetu za okoliš, a tu još dolaze i grube intervencije u prirodu. Još uvijek se svake godine krče šume koje bi po površini mogle prekriti čitavu Hrvatsku, svugdje nestaju močvare, a rijeke se guraju u betonska korita. U potrazi za blagom pod zem-

ljinom površinom se mijenjaju čitavi krajobrazi i pretvara ih se u beživotnu pustinju. Tek rijetko lokalni zakoni sile koncerna da barem donekle saniraju ono što su uništili. Jer šteta koju tako čine bi se mogla procijeniti na bilijun i 700 milijardi eura svake godine - što odgovara otprilike BDP-u jedne Rusije, a u najgorem slučaju za spas okoliša ne plaćaju koncerni, nego porezne platiše.

U zraku, na kopnu i pod morem: koncerni se ponašaju kao da sutra nikada neće doći.

Za mnoge životinjske vrste više ne pomaže niti nikakav novac: svakog dana izumire i do 130 biljnih i životinjskih vrsta, što je stotinu puta brže nego što bi se to dogodilo prirodnim putem evolucije. 2002. su se okupili predstavnici 192 država na summitu u Johaneshurgu gdje su se dogovorili da će "globalno, regionalno i nacionalno" usporiti proces odumiranja bioloških vrsta. Osam godina kasnije UNEP mora konstatirati: postalo je samo još gore.

BUDUĆNOST DINARSKOG LUKA LEŽI U NJEGOVOM PRIRODNOM BOGATSTVU

Napisała: Petra Boić Petrač, WWF Mediterranean Programme

Državni predstavnici pet zemalja Dinarskog luka, lokalne vlasti, upravitelji zaštićenih zona, stručnjaci za očuvanje okoliša, nevladine organizacije i predstavnici brojnih međunarodnih organizacija okupili su se zadnjih dana lipnja u Čapljini na Međunarodnoj konferenciji o prekograničnoj suradnji u Dinarskom luku. Prvi je to put da se susretne tako velika grupa stručnjaka i donosioca odluka iz regije s ciljem da se potakne jačanje suradnje zemalja koje granice zbog trajne dobrobiti kako za lokalne zajednice tako i za prirodu.

"Vjerujemo da je ovo samo prvi korak u procesu koji će istaknuti vrijednost prirodnih ljepota i osigurati napredak zajednicama koje se nalaze u često udaljenim i manje razvijenim područjima", istaknuo je Deni Porej, direktor Programa za zaštitu za WWF Mediteran. Pieter de Baan, regionalni direktor SNV-a za Balkan dodaje: "Stvaranje prekogranične dinamike u interesu je naroda s obje strane granice i štiti njihove zajedničke ciljeve; 1+1=3!".

Vlade zemalja jugoistočne Europe su se 2008. god. udružile i potpisale zajedničku izjavu „Big Win”, obvezujući se na daljnji razvoj mreže zaštićenih područja kroz prekograničnu suradnju. Na osnovu ove izjave i u skladu s Inicijativom za Dinarski luk, IUCN, WWF i SNV su razvile projekt „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka“ koji danas u Čapljini okuplja stručna lica koja se bave problemima čovjekove okoline i donosioca odluka iz Bosne i Hercegovine, Hrvatske, Srbije, Crne Gore i Albanije. Ovaj događaj se održava uz svesrdnu podršku Federalnog Ministarstva životne sredine i turizma BiH i NVO „Lijepa naša”.

Dinarski luk je oblast na jugoistoku Europe koja obuhvaća veliki dio zapadnog Balkana između Jadranskog mora i doline Dunava. Pokriva površinu od oko 100 000 km² kopnenog dijela i više od 6000 km obale. Dinarski luk predstavlja središnji dio regije, bogat prirodnim i kulturnim nasljeđem gotovo bez premca u Europi. Dinarski luk obuhvaća značajne slatkovodne ekosisteme, uključujući

podzemne rijeke i jezera, velike i gotovo netaknute šume s mnogo endemskih biljnih vrsta, jedinstvena staništa krša i pećina, močvare, obalna i marinska staništa. Dom je populacijama krupnih mesoždera kao što su ris, medvjed i vuk, za koje predstavlja koridor između Alpa i planina jugoistočne Europe. Radi se o regiji s dugom poviješću prožimanja ljudskih naselja i prirodnih uvjeta.

Inicijativa za Dinarski luk je širok okvir za suradnju koji su postavile WWF, UNESCO-BRESCÉ, IUCN, UNDP, UNEP, FAO, Euronatur, SNV, REC i ECNC. Ove organizacije provode različite inicijative i projekte u Dinarskom luku, s ciljem da očuvaju bogatstvo i cjelovitost regije uspostavljanjem mreže zaštićenih područja i kulturnih raznolikosti, kroz osnaživanje lokalnih zajednica u naporu k održivom razvoju, i kroz uključivanje standarda zaštite životne sredine u ostale sektorske politike i prakse. Ova inicijativa služi kao okvir suradnje među sektorima, u kojima su prirodna i kulturna dobra usklađena s općim teritorijalnim razvojem.

Projekt „Životna sredina za stanovništvo Dinarskog luka“ obuhvaća šest područja u pet zemalja - NP Plitvička jezera - NP Una, NP Durmitor - NP Sutjeska, NP Tara-Drina, delta Neretve, planina Dinara, i NP Prokletije / Bjeshkët e Namuna. U okviru dosadašnje realizacije projekta izvršene su procijene

prirodnih i kulturnih vrijednosti ovih područja. Ovi dokumenti osnova su prijedloga razvoja regionalne suradnje i načina za jačanje upravljanja životnom sredinom. Neki od zaključaka procjena su da postoji veliki potencijal i brojne mogućnosti za održivo upravljanje prekograničnim zaštićenim područjima u Dinarskom luku, u kome suradnja već postoji ali nedostaju zajedničke aktivnosti i planiranje. Da volja za suradnjom postoji najbolje dokazuju dva Sporazuma o suradnji koja su potpisali prekogranični partneri dokazujući svoju podršku i postojanje zajedničkih interesa predstavnika lokalnih zajednica.

“Sada kada Dinarski luk postaje primjer za prekograničnu suradnju u regiji, od velikog je značaja da se usuglase zajednički koraci koji će osigurati dugoročno očuvanje njegovih prirodnih resursa”, ističe Boris Erg, direktor IUCN-a za jugoistočnu Europu. “Podrška lokalnom ekonomskom razvoju uz očuvanje postojeće biološke raznolikosti predstavlja izazov ali i veliku mogućnost za cijelu regiju”.

“Tijekom Međunarodne godine biološke raznolikosti Finska ističe da je neophodno učiniti više za očuvanje i promociju održivog korištenja biološke raznolikosti”, navodi Dr. Matti Nummelin, viši savjetnik za pitanja životne sredine pri Ministarstvu vanjskih poslova Finske. “Prekogranična suradnja na očuvanju prirode dobar je primjer za promoviranje ciljeva Konvencije o biološkoj raznolikosti UN-a. Finska ima vrlo dugu tradiciju u suradnji sa svojim susjedima i drago nam je što možemo pružiti podršku ovakvim aktivnostima i u Dinarskom luku.”

VIJEĆE EUROPE KRITIZIRA SVJETSKU ZDRAVSTVENU ORGANIZACIJU ZBOG 'PREUVELIČAVANJA OPASNOSTI OD SVINJSKE GRIPE'

Izvor: VOA

U postupku odlučivanja u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji nedostajalo je transparentnosti, što je dovelo do straha u vezi moguće upletenosti farmaceutske industrije u cijeli slučaj – kaže se u dokumentu Vijeća Europe. Vijeće Europe kritiziralo je Svjetsku zdravstvenu organizaciju zbog toga što je – kako se navodi – preuveličala opasnost od svinjske gripe, odnosno virusa H1N1, što je dovelo do velikog a bespotrebnog javnog troška.

U izvješću Vijeća Europe navodi da je jedna od posljedica bila i – kako se pokazalo – uvelike bezrazložna panika u mnogim zemljama. U postupku odlučivanja u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji nedostajalo je transparentnosti, što je dovelo do straha u vezi moguće upletenosti farmaceutske industrije u cijeli slučaj – kaže se u dokumentu Vijeća Europe. Ovo europsko tijelo založilo se za više otvorenosti kada je u pitanju rad Svjetske zdravstvene organizacije te uvođenje sustava kojim bi se izbjeglo da 'ona djeluje u korist vlastitih, a ne javnih interesa'. U dokumentu Vijeća Europe upozorava se i na opasnost od medijskog senzacionalizma i nepotrebnog širenja panike. Posljednje izvješće

Svjetske zdravstvene organizacije navodi da je od svinjske gripe u 214 zemalja svijeta umrlo više od 18 tisuća ljudi. Stanje globalne pandemije, WHO je proglasio prije godinu dana.

U postupku odlučivanja u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji nedostajalo je transparentnosti, što je dovelo do straha u vezi moguće upletenosti farmaceutske industrije u cijeli slučaj – kaže se u dokumentu Vijeća Europe. Vijeće Europe kritiziralo je Svjetsku zdravstvenu organizaciju zbog toga što je – kako se navodi – preuveličala opasnost od svinjske gripe, odnosno virusa H1N1, što je dovelo do velikog a bespotrebnog javnog troška.

U izvješću Vijeća Europe navodi da je jedna od posljedica bila i – kako se pokazalo – uvelike bezrazložna panika u mnogim zemljama. U postupku odlučivanja u Svjetskoj zdravstvenoj organizaciji nedostajalo je transparentnosti, što je dovelo do straha u vezi moguće upletenosti farmaceutske

industrije u cijeli slučaj – kaže se u dokumentu Vijeća Europe. Ovo europsko tijelo založilo se za više otvorenosti kada je u pitanju rad Svjetske zdravstvene organizacije te uvođenje sustava kojim bi se izbjeglo da 'ona djeluje u korist vlastitih, a ne javnih interesa'. U dokumentu Vijeća Europe upozorava se i na opasnost od medijskog senzacionalizma i nepotrebnog širenja panike. Posljednje izvješće Svjetske zdravstvene organizacije navodi da je od svinjske gripe u 214 zemalja svijeta umrlo više od 18 tisuća ljudi. Stanje globalne pandemije, WHO je proglasio prije godinu dana.

OGLAS

TEAM RAFTING DRAVA - MURA

TKO SMO?

mladi iskusni zaljubljenici u prirodu i avanturu

ŠTO RADIMO?

veslamo u rafting čamcima

odlično smo osposobljeni, obrazovani i licencirani vodiči i skiperi

posjedujemo sve potrebne dozvole za rafting turizam Murom i

Dravom do ušća u Dunav

promoviramo rijeke Dravu i Muru

ŠTO NUDIMO?

- programe izleta za pustolove

- program izleta za obitelji s djecom

- vožnju u profesionalnim GUMAR rafting čamcima kapaciteta do 10 osoba koji su opremljeni s prslucima,

bačvama za fotoaparate, mobile, kamere, dokumente i slično

KADA ORGANIZIRAMO

RAFTING?

- od 01. travnja do 01. listopada

- za ljubitelje ekstremnih avantura tijekom cijele godine

POSEBNA PONUDA:

- jedanaest (11) dana kanuinga po Dravi od HE Donja Dubrava

do Aljmaša (ušća Drave u Dunav)

CIJENE I DODATNE INFORMACIJE :

Denis Cizar, licencirani rafting skiper

E-mail: dcizar@gmail.com ,

Skype: dcizar

GSM:

+385 (0)98 463 346 (CRO)

+386 (0)51 457 800 (SLO)

DESET DRŽAVA U SVIJETU – VODNO NAJRIZIČNIJA PODRUČJA

Izvor: *The Ecologist*

Države subsaharske afrike su na vrhu liste onih s najosjetljivijim zalihama vode, upozorilo je izvješće analitičara iz Maplecroft, agencije za istraživanje i analize globalnih rizika iz Engleske. Izvješća upozorava da su Azija i Afrika najugroženije od zagađenja i najosiromašeniji prirodnim vodnim resursima.

Kratkotrajnost zaliha vode povećava rizik od unutarnjeg i prekograničnog sukoba kao i konkurenciju između industrije, poljoprivrede i potrošača. Izvješće analitičara Maplecroft kaže da su države s najvećim rizikom Somalija (1), Mauritanija (2), Sudan (3), Niger (4), Irak (5), Uzbekistan (6), Pakistan (7), Egipat (8), Turkmenistan (9) i Sirija (10).

Rangiranje se temelji na procjeni pristupu vodi, potrebama za vodom i oslanjanju na vanjske isporuke zemljama kao što su Mauritanija i Niger, koji se više od 90% oslanjaju na uvoz vode.

Egipat, osmi na listi u izvješću, ovisi o vodi iz Plavog Nila, te je u sporu s Etiopijom oko izgradnje brane Gibe III u Etiopiji, za koju tvrdi da će se dodatno oštetiti vodni resursi. Projekt izgradnje brane, koja bi bila najveća u Africi, na meti je napada nevladinih udruga koji tvrde da će opustošiti ribarstvo u susjednoj Keniji.

U izvješću je istaknuto pogoršanje problema nestašice vode u Himalajanskoj sub-regiji u Indiji, Bangladešu, Kini i Nepal. Iako nijedna od tih zemalja nije na Maplecroft-ovom popisu deset najrizičnijih zemalja, indijski Strategic Foresight Group (SFG) kaže da će stanovništvo morati živjeti sa 275 milijardi kubičnih metara manje vode u slijedećih 20 godina, a to je više od ukupne količine vode trenutno dostupne samo u Nepal.

Stručnjaci SFG tvrde da, iako globalno zagrijavanje može trajati i dva stoljeća, već sad su ozbiljno oštećeni Himalajski ledenjaci, a Žuta rijeka u Kini i Ganges (sa pritokama) u Indiji mogle bi postati sezonske rijeke već u drugoj polovici ovog stoljeća.

Velike zahtjeve i potrebe ima poljoprivreda u Indiji (90% od ukupne potrošnje vode) i u Kini (65% vode). Manjak vode dovesti će do pada prinosa pšenice i riže između 30-50% do 2050. godine, pa će obje zemlje biti prisiljene uvoziti 200-300 milijuna tona žitarica. Godišnje.

Osim prirodnih načina osiromašanje, izvješće ističe povećanje nestašice vodnih resursa zbog zagađenja. Žuta rijeka je u 34% neprikladna za piće, akvakulturu i poljodjelstvo. Oko 30% pritoka rijeke Yangtze su iznimno onečišćeni, a u Indiji je teško zagađeno 50% rijeke Yamuna, glavne pritoke Gangesa. Podaci za rijeke u Bangladešu nisu dostupni, no nedavno istraživanje objavljeno u medicinskom časopisu Lancet, podastire podatke da je do 77 milijuna ljudi u Bangladešu izloženo toksičnim razinama arsena koji dolaze iz podzemnih voda. A stručnjaci SFG-e kažu da je više od 30% od glavnih himalajskih rijeka biološki mrtva.

OTROVALI LJUDE I 'NISU KRIVI'

Autor: Alexander Goebel / Ana Kontrec/DW

Umrlo je 16 osoba, 31.000 i danas boluje. Uzrok je odlaganje otpada švicarskog naftnog koncerna Trafigura u Obali Bjelokosti. Proces protiv naftnog koncerna još traje, no žrtve nemaju puno izgleda da dobiju odštetu.

Trafigura je treći svjetski privatni naftni koncern. Trenutno je na sudu u Amsterdamu zbog zagađenja okoliša. U kolovozu 2006. Trafigura je u Obali Bjelokosti odložila 500 tona vrlo otrovnog naftnog otpada nakon što je amsterdamska lučka uprava odbila prihvatiti otpad s teretnog broda „Probo Koala“. U Abidjanu je od toga umrlo najmanje 16 osoba, oko 100.000 je trebalo liječničku pomoć, tisuće su ostali kronični bolesnici. Do danas je 31.000 žrtava dobila simboličnu odštetu. S većom odštetom ne mogu računati čak ni ako naftni koncern Trafigura bude proglašen krivim na suđenju u Amsterdamu. Jer, koncern je s vladom Obale Bjelokosti sklopio izvansudsku nagodbu bez priznavanja krivice.

Odlagalište smeća okružuje grad

Akuedo – siromašni dio grada Abidjana. Neki Akuedo zovu jednostavno – odlagalištem smeća. Tamo naima završava otpad iz glavnog grada Obale Bjelokosti. Oko tog ogromnog, otvorenog odlagališta smeća živi više od pola milijuna ljudi.

Odlagalište je tako veliko da već okružuje naselje. Ljudi su se naviknuli na život s tuđima smećem. Innocent Kassi, stanovnik naselja, kaže da je noć 18. kolovoza 2006. sve promijenila. Te je noći stigao otrovni otpad iz Europe. „Bilo je strašno. Odjednom je zrak mirisao slatkasto, a ubrzo nakon toga nismo više mogli doći do zraka. U kući je bilo gotovo nemoguće disati.

Onda smo izašli na ulicu, ali tamo je bilo još gore, pa smo opet ušli u kuću i disali kroz platnene maramice. To je trajalo cijelu noć. Bili smo prestravljeni. Bilo je strašno! Svi smo strašno patili.“

Teretni brod „Probo Koala“, kojeg je 2006. unajmio treći svjetski privatni naftni koncern Trafigura, u Obali Bjelokosti je iskrcao vrlo otrovan naftni talog. Prvotno je otpad trebao iskrcati u Amsterdamu. No kada je lučka uprava nakon ispitivanja utvrdila da je otpad puno otrovniji nego što stoji u papirima zahtijevala je više novca za uklanjanje otpada. Nakon toga je već istovareni otpad ponovno ukrcao na brod i otpremljen u Akuedo gdje su ga izbacili na otvoreno odlagalište smeće.

Nakon 4 godine otrovni otpad je još uvijek tamo. Za vrijeme kiša sa zagađenim podzemnim vodama izađe na površinu. Smrad je nepodnošljiv, većina ljudi ovdje pati od kroničnih glavobolja. Innocent Kassi kaže da je Akuedo otrovna tvornica kemikalija bez ograde, ali nema novca da nekud preseli. „Kod mnogih su zdravstveni problemi počeli već te noći – mučnina, povraćanje, proljev, migrena, krvarenje iz nosa. Kod nekih migrene i traj gripozni osjećaj nisu prošli do danas. Nečeg takvog prije ovdje nije bilo!“

Simbolična odšteta nedovoljna za lijekove

Postotak kroničnih oboljenja dišnih puteva, kožnih oboljenja i poteškoća s vidom porastao je dramatično kao i postotak spontanih pobačaja i oboljenja od raka. UN pretpostavlja da je zbog otrovnog otpada više od 100.000 oboljelih te da je najmanje 15 ljudi umrlo pod sumnjivim okolnostima. No do danas se ni jedan liječnik nije usudio potvrditi povezanost ovih činjenica. Christine Melai misli, da se liječnici boje da ih koncern Trafigura ne tuži. Ta tridesetogodišnjakinja od 2006. pati od teškog kožnog osipa i sav svoj novac troši na lijekove. Zbog bolova je morala ostaviti posao prodavačice tekstila. Ona je jedna od oko 30.000 bolesnika, koji su prošle godine dobili otprilike 1.000 eura odštete od koncerna Trafigura. Novac je već odavno potrošen na skupe tretmane u bolnici. „Ta odšteta je samo loš vic. Ne može se samo tako jednokratnom isplatom riješiti ljudi, koji su otrovani. Žene koje su imale iznenadne spontane pobačaje, koje su rodile hendikepiranu djecu... Kako

se njih može obešteti? Ne postoji taj novac. Ja u posljednje četiri godine nisam bila zdrava ni jedan jedini dan!“

Vlada se nagodila ne pitajući otrovane

Ljuta je i Rachel Gogoua iz Saveza žrtava Akueda. Kaže da je Trafigura zatajila opasnost otpada i krivotvorila dokumente kako bi zbrinula otpad puno jeftinije nego u Amsterdamu. Isto mišljenje zastupa i optužba, koja u aktualnom procesu želi dokazati da otrovni trag vodi sve do vrha koncerna Trafigura. Rachel Gogoua ne očekuje puno od suđenja: nekim djelatnicima Trafigure i ukrajinskom kapetanu teretnog broda prijete novčane kazne i kazne zatvora, no oboljeli u Akuedu neće zbog toga ozdraviti – i pogotovo neće dobiti više novca. „Trafigura je potplatila mnogo ljudi da drže jezik za zubima. Pozicija vodstva koncerna je vrlo dobra, jer su već isplatili 150 milijuna eura Obali Bjelokosti za poslove čišćenja. Pritom je puno ljudi napunilo džepove, daljnjih zahtjeva nema. To je kriminal! Trafigura je kriminalna tvrtka! Cijeli postupak je kriminalan. Naravno da sam razočarana svojom korumpiranom vladom. Tvrtka poput Trafigure, koja daje milostinju žrtvama, koja ne priznaje krivicu, koja čak pokušava spriječiti objavljivanje događaja u tisku, sramota je za cijeli svijet. Sramota je za svijet i za Europu. Afrika nije odlagalište smeća za bogati Zapad. Europljani bi konačno morali napraviti reda, pa da se njihovi poduzetnici počnu ponašati kao moralna bića.“

Trafigura je treći po veličini privatni naftni koncern na svijetu sa sjedištem u Švicarskoj. Godišnji promet mu je oko 50 milijarda dolara, a 2008. godine zaradio 440 milijuna dolara. Trafigura se za negativne napise nije pobrinula samo u Obali Bjelokosti: spomenuti koncern bio je umiješan i u skandal s ilegalnom prodajom iračke nafte. Također je odgovoran za zagađenje okoliša 2007. u Norveškoj kada je eksplodirala cisterna s otrovnim otpadom. Još nije odlučeno, hoće li i direktor Trafigure, Claude Dauphin morati odgovarati pred sudom u Amsterdamu. Odluka o tome bit će donesena ovoga ljeta.

ZABRANA EKSPLOATACIJE NAFTE U DUBOKOM MORU?

Izvor: ZamirZine

Europski povjerenik za energiju Gunther Oettinger signalizirao je da bi zemlje EU-a trebale obustaviti izdavanje novih dozvola za eksploataciju nafte na velikim dubinama nakon ekološke katastrofe koju je uzrokovala eksplozija na BP-evoj platformi u Meksičkom zaljevu, pišu u četvrtak europski mediji.

„Planiram o tome porazgovarati sa zemljama članicama kako bi prilikom izdavanja novih dozvola, posebno u ekstremnim slučajevima, razmislile o mogućnosti odgode, izjavio je Oettinger u Europskom parlamentu. Zapravo u ovome trenutku razmišljam o predlaganju moratorija. Mislim da trenutno doista nema opravdanja za izdavanje dozvola za nastavak eksploatacije“, dodao je.

Naglasio je da su odluke o izdavanju dozvola za eksploataciju nafte i sigurnosni propisi isključiva nadležnost vlada članica, istaknuvši ipak kako bi mogle razmisliti o tome da dio tih ovlasti prepuste Bruxellesu. „Europska unija, posebno njezini sektori zračnog prijevoza i cestovnog transporta, još će desetljećima ovisiti o nafti, unatoč planovima koji bi trebali preusmjeriti naglasak na obnovljive izvore energije radi poboljšane energetske učinkovitosti“, upozorio je.

Norveška, jedan od vodećih svjetskih proizvođača, u lipnju je najavila uvođenje privremene zabrane novih operacija eksploatacija nafte i plina na velikoj dubini.

Europski povjerenik za energiju Gunther Oettinger signalizirao je da bi zemlje EU-a trebale obustaviti izdavanje novih dozvola za eksploataciju nafte na velikim dubinama nakon ekološke katastrofe koju je uzrokovala eksplozija na BP-evoj platformi u Meksičkom zaljevu, pišu u četvrtak europski mediji.

„Planiram o tome porazgovarati sa zemljama članicama kako bi prilikom izdavanja novih dozvola, posebno u ekstremnim slučajevima, razmislile o mogućnosti odgode, izjavio je Oettinger u Europskom parlamentu. Zapravo u ovome trenutku razmišljam o predlaganju moratorija. Mislim da trenutno doista nema opravdanja za izdavanje dozvola za nastavak eksploatacije“, dodao je.

Naglasio je da su odluke o izdavanju dozvola za eksploataciju nafte i sigurnosni propisi isključiva nadležnost vlada članica, istaknuvši ipak kako bi mogle razmisliti o tome da dio tih ovlasti prepuste Bruxellesu. „Europska unija, posebno njezini sektori zračnog prijevoza i cestovnog transporta, još će desetljećima ovisiti o nafti, unatoč planovima koji bi trebali preusmjeriti naglasak na obnovljive izvore energije radi poboljšane energetske učinkovitosti“, upozorio je.

Norveška, jedan od vodećih svjetskih proizvođača, u lipnju je najavila uvođenje privremene zabrane novih operacija eksploatacija nafte i plina na velikoj dubini.

UDRUGA KNEJA IMA NOVU PUBLIKACIJU

Iz Knejevine kreativne radionice izašla je nova brošura! Kako bi predstavili i zainteresirali vas za permakulturu i permakulturna rješenja za koja, mi permakulturisti vjerujemo da mogu biti jezgro bitne promjene i da mogu doprinjeti stvaranju boljeg suživota na Zemlji, donosimo vam tekst u kojem su prikazani praktični odgovori na najveći izazov današnjice - kako preživjeti nadolazeće doba. Dali smo si truda kako bi preveli sažetak permakulturnih principa i koncepata objavljenih u knjizi Davida Holmgrena "Permaculture Principles & Pathways Beyond sustainability".

Uz to, u brošuri čitajte Priču o Kneji i Indijansku poruku svijetu. Preuzmite brošuricu JEZGRA - (perma)kultura promjene na web stranici Pika i prijatelji,

<http://www.pikai prijatelji.com/site/>

RONIOCI ČISTILI KORITO DUNAVA U VUKOVARU

Prvog vikenda u srpnju Klub podvodnih aktivnosti „Vukovar“ bio je organizator ekološke akcije čišćenja korita rijeke Dunav, uz šetnicu od Ekonomske škole do kupališta ispred hotela „Dunav“ u Vukovaru. Organizirana je i pokazna vježba kojom su prikazali kako funkcionira sustav zaštite i spašavanja u slučaju da

tijekom plovidbe Dunavom s broda u rijeku padne nekij teret.

„Cilj akcije je zaštita okoliša i održavanje čistoće rijeke kao i poticanje i jačanje svijesti javnosti, te na zaštitu raznih biljnih i životinjskih vrsta koji u rijeci obitavaju. Naravno, samom akcijom želimo promovirati podvodne aktivnosti na našem području“ – naglasio je predsjednik Kluba podvodnih aktivnosti „Vukovar“ Mario Kamenjaš.

U akciji je sudjelovalo pedesetak ronilaca iz Splita, Zagreba, Slavenskog Broda, Osijeka, Orašja i Ljubuškog, a potporu ovoj akciji dao je Hrvatski ronilački savez, Ronilački savez Hrvatske zajednice Herceg Bosne, ŠRU „Dunav“ i Državna uprava za zaštitu i spašavanje, te član Savjeta za održivi razvoj i zaštitu okoliša RH, inače ronilački instruktor, Kamilo Čuljak. Prije početka akcije ronionci su položili vijenac na Križ svim žrtvama za slobodnu Hrvatsku na ušću Vuke u Dunav.

BATERIJE STARE U ŠKOVACE PRAVE

Udruga „Sunce“ ove je godine, od veljače do kraja svibnja, organizirala u školama natjecanje u prikupljanju otpadnih baterija kako bi se ova vrsta opasnog otpada izdvajala iz komunalnog, a sve to u povodu obilježavanja današnjeg Svjetskog dana zaštite okoliša. U natjecanju je sudjelovalo 26 osnovnih i srednjih škola koje imaju odgovarajuće spremnike, te je prikupljeno 450 kilograma uglavnom malih baterija, a pune spremnike u školama praznila je splitska tvrtka CIAN.

Važno je napomenuti da je to više od 70 posto količine koju je u spomenutom vremenu prikupio CIAN. Najaktivniji su bili učenici OŠ „Sućidar“, i to Klub mladih matematičara na čelu s profesorom Davorom Belajićem. Drugoplasirana škola je OŠ „Jesenice“ (Dugi Rat), a aktivne su još bile i OŠ „Marjan“, OŠ „Skalice“, OŠ „Knez Mislav“ iz Kaštel Sućurca, te OŠ „Petar Perica“ iz Makarske.

- Ovom su akcijom djeca pokazala kako brinu o svom okolišu kad to već ne mogu i odrasli. Naime, iako je krajem prosinca 2006. godine Ministarstvo zaštite okoliša, prostornog uređenja i graditeljstva Pravilnikom o gospodarenju otpadnim baterijama i akumulatorima reguliralo cijeli sustav prikupljanja i recikliranja ove vrste otpada, građani još nemaju mogućnost da u svim prodavaonicama i kioscima, prema odredbama toga Pravilnika, vrate istrošene baterije – kazala nam je Paula Podrug iz udruge „Sunce“.

Građani pet splitskih gradskih kotareva (Varoš, Spinut, Bol, Mertojak i Ravne njive) i Mjesnog odbora Kamen, kojima je Udruga „Sunce“ također darovala spremnik, imaju priliku ponašati se odgovorno spram okoliša i ove vrste otpada. Ove godine „Čistoća“ u svom privremenom reciklažnom dvorištu ne prikuplja opasni otpad, ističe Podrug, iako je inspekcija MZOPUG-a prošle godine dala uputu za prikupljanje sukladno odredbama Zakona o otpadu.

OBJAVLJENI NATJEČAJI FONDA ZA FINANCIRANJE PROJEKATA ZAŠTITE OKOLIŠA I ENERGETSKE UČINKOVITOSTI TE ZA PROJEKTE NEVLADINIH UDRUGA

Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovit raspisao je natječeaje za korištenje sredstava Fonda, za programe i projekte zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenje obnovljivih izvora energije te za programe i projekte koje provode nevladine udruge. Natječaji su objavljeni u Narodnim novinama, dnevnim listovima i web stranici Fonda.

Na natječaj zaštite okoliša mogu se kandidirati projekti koji imaju za cilj očuvanje i poboljšanje kakvoće zraka, tla, voda i mora te ublažavanje klimatskih promjena i zaštitu ozonskog omotača, oporabu otpada i iskorištavanje njegovih vrijednih svojstava, poticanje čistije proizvodnje, smanjenje emisija štetnih plinova u okoliš, poticanje održivog razvoja ruralnog prostora, zaštitu i očuvanje biološke i krajobrazne raznolikosti te poticanje obrazovnih, istraživačkih i razvojnih studija i programa, te projekti koji imaju za cilj provedbu nacionalnih energetskih programa u javnom i gospodarskom sektoru, provedbu energetskih pregleda u sektoru industrije i uslužnom sektoru, korištenje obnovljivih izvora energije, održivu gradnja, čistiji transport, izradu obrazovnih, istraživačkih i razvojnih energetskih studija mogu biti predmet natječaja u području energetske učinkovitosti.

Po prvi put ove godine Fond je raspisao i natječaj radi financiranja projekata organizacija civilnog društva u području zaštite okoliša, energetske učinkovitosti i korištenja obnovljivih izvora energije. Prednost u odobravanju financijskih sredstava imat će projekti udruga hrvatskih branitelja, udruga koje kao korisnike imaju djecu i mlade, one koje sufinanciraju tijela državne uprave, lokalne i/ili područne (regionalne) samouprave ili u kojima sudjeluje više udruga od kojih jedna mora biti nositelj projekta. Ponude se dostavljaju u roku od 60 dana od dana objave natječaja u „Narodnim novinama“ na adresu: Fond za zaštitu okoliša i energetske učinkovitost, Ksaver 208, 10000 Zagreb, a upute i obrasci za prijavu projekt mogu se pronaći na web stranici Fonda:

www.fzoeu.hr

NATJEČAJ ZA GODIŠNJU NAGRADU

Thomson Reuters Foundation, IUCN (International Union for Conservation of Nature) i COMplus Alliance of Communicators for Sustainable Development otvorili su natječaj za godišnju novinarsku nagradu za okolišno novinarstvo. Rok za dostavu tekstova je 31. srpnja 2010.g. Šest odabranih, odnosno pobjednika/ca bit će nagrađeni sa 500 US dolara a glavni pobjednik/ca dobit će 5000 US dolara i putne troškove za

sudjelovanje na ceremoniji dodjele nagrada, u Nagoyi, u Japanu, u listopadu ove godine. Nagrada će se dodijeliti u tijeku 10. konferencije stranaka konvencije o biološkoj raznolikosti.

Detaljne informacije, obrasce i upute za pisanje priča objavljene su na web stranici:

http://www.iucn.org/media/media_awards/enter

NATJEČAJ ZA ODRŽIVU GRADNJU

Treći međunarodni natječaj Holcim Awards za projekte i vizije održive gradnje otvoren je 1. srpnja 2010. i trajat će sve do 23. ožujka 2011. godine. Ukupni nagradni fond iznosi 2 milijuna američkih dolara. Međunarodni natječaj Holcim Awards otvoren je za projekte održive gradnje koji su primjenjivi odmah, ali i za vizionarske koncepte usmjerene prema budućnosti. Natječaj prepoznaje svaki doprinos održivoj gradnji – bez obzira na njegovu dimenziju – u arhitekturi, krajobraznom i urbanističkom dizajnu, građevinarstvu, materijalima, proizvodima, tehnologiji gradnje te ostalim srodnim disciplinama.

Prijave se primaju u dvije kategorije. Glavna kategorija otvorena je autorima svih dobnih skupina za projekte koji su u naprednoj razvojnoj fazi i imaju visoku vjerojatnost realizacije, a prijaviti se mogu arhitekti, planeri, inženjeri i vlasnici projekata.

Natječaj Holcim Awards odvija se kroz 5 regionalnih natječaja tijekom ove i iduće godine, dok će njegova globalna faza uslijediti 2012. godine. Ukupni nagradni fond iznosi 2 milijuna američkih dolara, a prijave traju do 23. ožujka 2011.

Detaljnije informacije o natječaju, ali i upute za prijavu možete pronaći na službenoj web stranici natječaja:

www.holcimawards.org

OTVOREN 2. POZIV NA PODNOŠENJE PROJEKTNIH PRIJEDLOGA U OKVIRU IPA MAĐARSKA-HRVATSKA 2007.- 2013.

Mađarska Nacionalna razvojna agencija i Ministarstvo regionalnog razvoja, šumarstva i vodnoga gospodarstva Republike Hrvatske otvorili su 2. poziv na podnošenje projektnih prijedloga u okviru IPA Prekograničnog programa Mađarska-Hrvatska 2007.-2013.

Projektni prijedlozi trebaju biti dostavljeni Zajedničkom tehničkom tajništvu u Budimpešti. Krajni rok za dostavu projektnih prijedloga je 15. rujna 2010. u 17.00 sati. Dokumentacija Drugog poziva na podnošenje projektnih prijedloga, procedura dostave projektnih prijedloga, kao i druge obavijesti vezane uz Poziv mogu se preuzeti na stranicama IPA prekograničnog programa Mađarska-Hrvatska 2007.-2013.,

<http://www.hu-hr-ipa.com/hr/otvoreni-pozivi-na-podnoenje-projektnih-prijedloga>

BIO EKONOMIJA

Znanje za bio-ekonomiju prema 2020.- naziv je konferencije koja će se održati u Bruxellesu 14. rujna 2010. Konferenciju organizira flamanski Odjel za ekonomiju, znanosti i inovacije u bliskoj suradnji s Europskom komisijom. Konferencija Znanje za bio-

ekonomiju treba dati prijedloge za biološka rješenja i koristi za sve, a bit će to i mjesto za sve dionike unutar bio-polja ekonomije u Europi. Registrirati se i uplatiti kotizaciju može se do 08. rujna. Sve informacije objavljene su na:

<http://www.kbbe2010.be/en/kbbe2010/home>

XIII RUŽIČKINI DANI, VUKOVAR, 16.-17. RUJAN 2010.

Međunarodni znanstveno-stručni skup XIII. Ružičkini dani održava se pod sloganom "Danas znanost - Sutra industrija" 16. i 17. rujna 2010. godine u Vukovaru. Organizatori su Hrvatsko društvo kemijskih inženjera i tehnologa (HDKI) i Prehrambeno-tehnološkog fakulteta Osijek, a suorganizator Skupa je i Europsko udruženje za znanost o hrani i prehrambenu tehnologiju (EFFoST). Sve informacije o Skupu možete naći na web stranicama Skupa:

www.ptfos.hr/ruzicka

"POWER OF MICROBES"

Centralni europski simpozij o industrijskoj mikrobiologiji i mikrobima u okolišu pod nazivom "Power of microbes in industry and environment 2010" održat će se u Malinskoj na otoku Krku od 22. do 25. rujna 2010. Više o ovom simpoziju pogledajte na službenim web stranicama simpozija:

www.hmd-cms.hr/power2010

EKOBIS-MEĐUNARODNI EKOLOŠKI SAJAM

Osmi međunarodni ekološki sajam «EKOBIS 2010» održat će se od 02-05.09.2010. g. u Bijaću, Bosna i Hercegovina.

U okviru pratećih sadržaja sajma i ove godine organiziraju se edukacijski programi, okrugli stolovi, stručni skupovi, prezentacije i promocije firmi, proizvoda i projekata, poslovni susreti privrednika, ekološke akcije, dječje ekološke radionice, gastro-festival, kulturno-umjetnički, sportsko-rekreativni sadržaji i slično. Više informacija na:

http://www.pkusk.com/index.php?option=com_content&task=view&id=33&Itemid=38

NAKON 19 GODINA KATASTROFE- KATASTROFA

Radio Slobodna Europa, 8. svibnja, 2008.

Prije devetnaest godina iz tankera Exxon Valdez uz obale Aljaske iscurilo je 11 miliona galona sirove nafte, odnosno skoro 42 miliona litara. To je bila i ostaje najveća ekološka katastrofa. Ekolozi tvrde da područje koje zahvatila sirova nafta nikada neće biti kao što je bilo, unatoč tome što iz kompanije Exxon Mobil tvrde da su uspjeli pokupiti svu izlivenu naftu. Priroda i stanovnici područja Prince William Sound-a, kako se zove uži lokalitet na kojem je iz nasukanog tankera iscurila sirova nafta, još uvijek su daleko od opravka.

Desilo se to u ponoć, 24. marta 1989. godine. Tanker Exxon Valdez udario je u podvodni greben i nasukao se i tako je počela je najveća američka i svjetska ekološka noćna mora. Riblji fond, priobalni biljni i životinjski svijet je prosto nestao. Ribarenje, ono od čega su živjeli stanovnici tog područja, je u potpunosti stalo. Kompanija Exxon potrošila je skoro 2 milijarde dolara na čišćenje nafte, isplatila je milionske odštete, sudovi i dalje nalažu isplatu odšteta....

Myka Bybee, predstavnik ekološke organizacije Sierra Club, kaže da tamošnji život još uvijek nije normaliziran:

"Nakon dvadeset godina lokalno ribarstvo se nije opravilo, ribari se nisu vratili. Prema podacima američke Nacionalne uprave za okeane i atmosferu 2007. godine blizu 100 hiljada litara nafte je još uvijek ispod morke površine, uz obale okruga Prince William Sound."

ZELENI NE DAJU ŽUT

Vjesnik, 26.07.2001.

"Mobitel u rukama, Žut na mukama"! Stop uništavanju prirode, To smo mi - Zeleni, Kopajte NOS, a ne KORNATE!!! Joj, da vas vidi Janica! (Tele)komunikacije zbližavaju ljude... silujućići okoliš!!! Telekom – go home!" To su neki od transparenata koje su mladi članovi Zelenog pokreta Hrvatske iz Splita, Zadra i Šibenika istaknuli u četvrtak na murterskoj rivi, odakle su namjeravali krenuti na otok Žut, kako bi prosvjedovali protiv bespravne izgradnje Cronetova antenskog stupa na tom otoku u kornatskom arhipelagu. Zbog juga koji je u četvrtak na mahove bio olujne jakosti, Zeleni su odustali od odlaska na Žut.

Prije okupljanja tridesetak Zelenih, među kojima je bio i Julio Žuvela iz Splita, inače član Greenpeacea, na konferenciji za novinare Ivan Jokić iz Zadra i Veljko Martinović iz Splita govorili su o ciljevima ove prosvjedne akcije na koju u Murteru, zapravo, nitko nije ni "trznuo".

"Želimo pokazati da ćemo reagirati na svaku ekološku uzbunu i da ćemo uvijek biti uz prirodu. Ako netko danas dira u Žut, sutra ga sigurno nitko neće spriječiti da kopa po Nacionalnom parku", rekao je Martinović, ističući kako nitko nema pravo uništavati okoliš. "Ako se radovi na Žutu nastave, mi ćemo ponovo doći i dići 'frku'", dodao je on. Ivan Jokić, inače predsjednik zadarskih Zelenih, smatra da je gradnja na Žutu "nastavak bezobzirne balkanske prakse pojedinaca koji misle da mogu vladati općim dobrom". Rekao je kako ne žele sprečavati napredak, ali da se treba boriti za red, a protiv bezakonja.

the 1990s, the number of people in the UK who are employed in the public sector has increased from 10.5 million to 12.5 million, and the number of people in the public sector who are employed in health care has increased from 1.5 million to 2.5 million (Department of Health 2000).

There are a number of reasons for this increase. One of the main reasons is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

Another reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A third reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A fourth reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A fifth reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A sixth reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A seventh reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

An eighth reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.

A ninth reason for the increase in the number of people employed in the public sector is the increasing demand for health care services. The population of the UK is ageing, and there is a growing number of people with chronic conditions such as diabetes, heart disease, and cancer. This has led to an increase in the number of people who need to be treated in hospitals and other health care settings.